ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΪΑΝΟΣ

ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ

ΚΑΒΑΦΗΣ, ΘΕΟΤΟΚΗΣ, ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ, ΛΑΥΡΑΣ, ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ, ΜΑΜΜΕΛΗΣ, ΑΓΡΑΣ, ΣΥΒΙΟΣ, ΡΑΖΕΛΟΣ, ΒΕΛΜΥΡΑΣ, ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ, ΒΑΪΑΝΟΣ, ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ, ΠΑΠΑΤΖΩΝΗΣ, ΑΘΗΝΑΙΟΣ. VERLAINE, VARQUERIE, SHELLEY, FOY, ESSENINE, HAMSUM, WILDE, ΒΙΝΤΙΑΑ.-

ΘΑ ΠΕΡΙΕΧΕΙ:

Διήγημα, Ποίηση, Θέατρο, Καλές Τέχνες, (Μουσική, Ζωγραφική, Γλυπτική) Ἐπιστῆμες (Φιλοσοφία, Ἀρχαιολογία) Μελέτες, Ἄρθρα, Μεταφράσεις, Ἑλλ. καὶ Ξένα Γράμματα, Φιλολογικὴ καὶ Καλλιτεχνικὴ Ζωή, Παρασκήνια, Σημειώματα, Φιλολ. Χρονογράφημα, Βιβλιογραφία, Βιβλιοκρισία, τιμητικὰ ἀφιερώματα.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β, ΕΤΟΣ Γ. ΑΘΗΝΑΙ 1926
ΕΠΑΝΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΗΝ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΑΠΟ ΤΕΤΡΑΜΕΛΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΝΕΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ
ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ:

Κ. Π. Καβάφης. Ἄγγ. Σικελιανός.— Τ. Ἄγρας, Κλ. Ἀλεξανδρινός, Π. Ἀμηρᾶς, Μ. Βάλσας, Δ. Βουτυρᾶς, Ι. Γρυπάρης, Φ. Γιοφύλλης, Εἰρ. Δενδρινοῦ, Ι. Δραγούμη, Α. Ἐμπειρίκος, Κ. Θεοτόκης, Ἄλ. Θρύλος, Γ. Καζαντζάκη, Ν. Λαπαθιώτης, Yiotis M. Lelis, Τ. Μαλάνος, Φ. Μιχαλόπουλος, Μυρτιώτισσα, Π. Νιρβάνας, Γρ. Ξενόπουλος, Κ. Οὐράνης, Σπ. Παναγιωτόπουλος, Τ. Παπατσώνης, Κλ. Παράσχος. Ν. Πετιμεζᾶς, Μ. Πετρίδης, Δ. Ραζέλος, Στ. Σπεράντσας, Σύλβιος.— ΚΑΛΕΣ ΤΕΧΝΕΣ: Π. Ζωγράφος, Κ. Ε. Μ., Μ. Οἰκονομου, Αἰμ. Ριάδης, Μ. Τόμπρος, Ἀλ. Φιλαδελφεύς.— ΞΕΝΟΙ ΕΛΛΗΝΙΣΤΑΙ: Γαλλία: Eugene Clement, Ph. Lebesque, Um. Pernot, Ch. Picard, Louis Roussel.— Γερμανία: Ch. Dieterich, A. Heisenbèrg. Ἑλβετία: Gh. Favre. Ἱσπανία: N. Percas. Ἰταλία: Aurelio Palmieri Ὁλλανδία: C. Hesseling.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ἑλλάδος Ἐτησία Δρ. 40 Ἑξάμηνος Δρ. 25
Γαλλίας καὶ λοιπῶν μερῶν » Φρ. χρ. 40 » Φρ. χρ. 25
Διαφημήσεις: Ἡ σελὶς δραχ. 300.—Τὸ ἥμισυ δραχ. 180 καὶ τὸ 1)4 δραχμὰς 100

ΣΑΣ ΣΥΣΤΗΝΟΜΕ ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

FRANCE: «La Revue Nouvelle» μηνιαία λογοτεχνικὴ ἐπιθεώρηση τῆς σοβαρῆς κίνησις τῶν Γραμμάτων (Rue Dufrenoy 2, —182 bis, Avenue Victor Hugo—Paris XVIe), «Libre» δίμηνο κριτικὸ (Louis Roussel, Faculté des Lettres, Montpellier—Hérault—), «Journal des Helleneș», 15θήμερη σοβαρὴ ἐφημερίδα (22 rue de la Chaussée d'Antin. Paris).

ΑΘΗΝΩΝ: «Ὁ ἀγώνας τῆς Γυναίκας», μηνιαῖο λογοτεχν. καὶ φεμινιστικό, Ὄθωνος 12, «Ἑλλην. Ἐπιθεώρησις» μηνιαῖο λογοτεχνικὸ (Μενάνδρου 83), ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ: «Νέα Ζωὴ» τρίμηνος σοβαρὴ λογοτεχνικὴ ἔκδοσις (B. P. 2126). «Φάρος» μηνιαῖο ἐπιστημονικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ Sidi Mitwalli 30), «Maalésh» 15θήμερο γελοιογραφικὸ (9 Rue Cherif Pacha).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Ν. ΓΥΖΗ: Η ΝΙΚΗ

ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ

Η ΑΡΡΩΣΤΙΑ ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ

Ὁ ΚΛΕΙΤΟΣ, ἕνα συμπαθητικό
παιδί, περίπου εἴκοσι τριῶ ἐτῶν—
μὲ ἀϋσίγην ἀγωγή, μὲ σπάνια ἑλληνομάθεια—
εἶν' ἄρρωστος βαρειά. Τὸν ηὗρε ὁ πυρετὸς
ποῦ φέτος θέρισε τὴν Ἀλεξάνδρεια.

Τὸν ηὗρε ὁ πυρετὸς ἐξαντλημένο κιόλας ἠθικῶς
ἀπ' τὸν καϋμό ποῦ ὁ ἔταῖρος του, ἕνας νέος ἠθοποιός,
ἔπαυσε νὰ τὸν ἀγοπᾶ καὶ νὰ τὸν θέλει.

Εἶν' ἄρρωστος βαρειά, καὶ τρέμουν οἱ γονεῖς του.

Καὶ μιὰ γρηὰ ὑπηρέτρια ποὺ τὸν μεγάλωσε,
τρέμει κι' αὐτὴ γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ Κλείτου.
Μὲς στὴν δεινὴ ἀνησυχία της
στὸν νοῦ της ἔρχεται ἕνα εἴδωλο
ποῦ λάτρευε μικρή, πρὶν μπεῖ αὐτοῦ, ὑπηρέτρια,
σὲ σπίτι Χριστιανῶν ἐπιφανῶν, καὶ χριστιανέψει.
Παίρνει κρυφὰ κάτι πλακούντια, καὶ κρασί, καὶ μέλι.
Τὰ πάει στὸ εἴδωλο μπροστά. Ὅσα θυμᾶται μέλη
τῆς ἱκεσίας ψάλλει· ἄκρες, μέσες ἡ κουτὴ
δὲν τοιώθει ποῦ τὸν μαῦρον δαμονα λίγο τὸν μέλει
ἂν γιάνει ἢ ἂν δὲν γιάνει ἕνας Χριστιανός.

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΣΕΡΑΠΙΟΥ

ΤΟΝ γέροντα καλὸν πατέρα μου,
τὸν ἀγαπῶντα μὲ τὸ ἴδιο πάντα·
τὸν γέροντα καλὸν πατέρα μου θρηνῶ
ποῦ πέθανε προχθὲς, ὀλίγο πρὶν χαράξει.

Ἰησοῦ Χριστὲ, τὰ παραγγέλματα
τῆς ἱεροτάτης ἐκκλησίας σου νὰ τηρῶ
εἰς κάθε πρᾶξιν μου, εἰς κάθε σκέψιν,
εἰς κάθε λόγον, εἶν' ἡ προσπάθεια μου
ἡ καθημερινή. Κι ὅσους σὲ ἀρνοῦνται
τοὺς ἀποστρέφομαι.—Ἀλλὰ τώρα θρηνῶ·
ὀδύρομαι, Χριστὲ, γιὰ τὸν πατέρα μου
μ' ὅλο ποῦ ἦτανε—φρικτὸν εἰπεῖν—
στὸ ἐπικατάρατον Σεράπιον ἱερεύς.

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΟΤΑΝ βραδιάζει, μέσα μου ξυπνοῦν τὰ περασμένα·
ξυπνοῦν ἀργά, σὰ μουσικὲς νεκρὲς ἀπὸ καιρὸ
—τὰ μουσικὲς ποὺ χάθηκαν καὶ ποὺ τὶς λαχταρῶ,
κ' ἔρχονται πάλι καὶ γλυκὰ ρυθμίζονται σὲ μένα.

Πόθοι, παράπονα, καημοὶ γιὰ μέρες μακρινὲς,
λόγια βαθιὰ κι ἀξέχαστα, κι ὡστόσο ξεχασμένα,
ἀλλόκοτα χιμαιρικὲς; καὶ γνώριμες φωνὲς;
ὅπως ἡ δόξα τῆς αὐγῆς, ὑψώνονται σὲ μένα...

Μιὰ βρύση τότε μαγικὴ μοῦ λύνεται ξανά,
καὶ τὸ τραγούδι καθαρὸ στὰ χείλη μου ἀνεβαίνει,
—ἕνα τραγούδι διάφανο, καθὼς τὰ δειλινά,
ποὺ μέσα του λυτρώνονται καὶ ζοῦν οἱ πεθαμένοι...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΣΟΝΕΤΟ

ΔΟΞΕΣ πλούτη, ὦ ζωή, τιμὲς καὶ χρόνια
Δὲ σοῦ ζητῶ, μυστήριο σὲ τυλίγει,
Κι' ὅλα σου τὰ καλὰ μὲ καταφρόνια
Τὰ βλέπω, εἶνε ἄλλη ἡ δίψα ποῦ μὲφρύγει
Στὸ μάραμά μου, εἶπα, θὰ βρῶ συμπόνια
Μὲς στὰ παληὰ χαρτιὰ ἢ δροσούλα λίγη
Χαλδαῖοι κ' Ἰνδοὶ κρυφὴ εἶνε λὲν ἡαϊῶνια
Ἰδέα κ' ἡ γνῶση δρόμους δὲν ἀνοίγει.
Κι' ἄχ! κάπου κάπου μοῦφερνε ἕνα ἀέρι
Τοῦ ξωτικοῦ τοῦ βάλσαμου τὰ μῦρα,
Καὶ μοῦλεγε ἡ ψυχὴ πῶς θὰ μὲ φέρει
Στὰ κρουσταλλένια νάματά σου ἡ Μοῖρα,
Γιατὶ ἐδιψοῦσα τόχω μάθει μόνος,
Μὸ ὅπου γεννιέται ἀγάπη ἐκεῖ καὶ δπόνος.

Κέρκυρα 1915 Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΤΟ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ

ΝΕΡΟ, νεράκι ποὺ κυλᾶς στὸν κανάγιο
ἀπ' τὸν ἀφρό σου μιὰ σταλίτσα εἶμαι κ' ἐγώ!
Μισεύουμε καὶ τρέχουμε καὶ πᾶμε
καὶ πίσω δὲν γυρνᾶμε.

Στέναξε ὁ βράχος κι' ἄνοιξε στὰ δυό, νὰ βγῆς
νὰ σὲ φιλήση ἡ πρώτη ἀχτίδα τῆς αὐγῆς.
Καὶ δρόσιζε· καὶ πότιζε· καὶ τράβα
σ ὸ λιγοστό σου διάβα.

Νάτην ἡ θάλασσα μακρυά· πλατειὰ ἀνοιχτὴ
στὴν ἀγκαλιά της, ὅπου πᾶς, θὰ σὲ δεχτῆ.
Μᾶς καρτερεῖ, καὶ λίκνο μας καὶ μνῆμα
τὸ γαλανό της κῦμα.

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ-ΛΑΥΡΑΣ

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

ΤΩΡΑ ποὺ ἔφθασ' ἡ σοφὴ τοῦ δειλινοῦ μας ὥρα
καὶ τῆς βαθιᾶς ἀγάπης μας ὡρίμασε ὁ καρπός·
τώρα τοὺ ἡμέρα εἶνε γλυκειά, κ' ἡ νύχτα εἰρηνοφόρα
τι' ἐντός μαζιὰ γαλήνεψε τῆς νιότης ὁ σεισμός.

Τώρα ποὺ ἡ ἀνυπόταχτη κι' ἀνήσυχη ψυχή μου
διπλώθηκε στὰ πόδια σου σὰν ἥμερο πουλί,
κ' εἶνε γιὰ μένα ἡ σκέψι σου, γιὰ σένα ἡ προσευχή
τοῦ χωρισμοῦ τὸ σήμαντρο θλιμμενο ἀντιλαλεῖ. [μου

Καὶ μεῖς ποὺ βλέπαμε σκοπὸ καὶ νόημα στὴ ζωή μας
κι' ἀδιάκοπα δουλεύαμε τὴν καρπερή της γῆ
γιὰ νὰ φουντώνει ὁλάνθιστο περβόλι ἡ ὕπαρξή μας,
κ' ἦτανε ἅγια ἡ πίστη μας καὶ θεϊκιὰ ἡ ὁρμή.

Στὸ θλιβερὸ τὸ πρόσταγμα δειλοὶ κι' ἀλαλιασμένοι
στὰ μάτια κυτιαζόμαστε μὲ μαύρη ἀπελπισιά,
σὰ δυό τσοπάνοι ποὺ ἄξαφνα θωροῦνε νὰ προβαίνει
κοπάδι λύκων στὴ ζεστὴ τὴ στάνη τους μπροστά...

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

ΨΥΧΟΛΥΩΜΟΣ

ΝΥΧΤΑ! 'Αργὸς ὁ τριγμὸς ἀρχινᾶ
σαρακιοῦ πεινασμένου·
λὲς, προμήνυμα νᾶναι στερνό
τοῦ βαριοῦ πεπρωμένου; !

Στὸ παλιὸ εἰκονοστάσι ἀδειανό
τ' ἁγιοκάντηλο σβύνει!
Σὰ μιὰ τρίλια ἀκλουθᾶ κι' ὁ ρυθμὸς
τῆς καρδιᾶς, ποὺ μ' ἀφίνει!

Μιὰ κιθάρα ἐρωτιάρα σιγὰ
παλιὲς πίκρες μοῦ λέει·
κι' ἀπ' ἀλάργα μαζύ της πικρὰ
κάποιος σκύλλος μὲ κλαίει!

Απ. Μαμμελης

ΑΓΑΠΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ : ΟΙΠΑΝΑΓΙΕΣ

Κλειδοκρατόρισσα τῆς 'Αγια Ζώνης, ποιὸς θ' ἀνοίξῃ
τὸ παρεκκλήσι, ἕνα κερὶ ν' ἀνάψω, ν' ἀσπαστῶ;
μ' ἔχουν πληνώσει τὰ ὄνειρα κ' ἡ πίκρα μ' ἔχει πνίξει,
σὲ κάποια χάρη ν' ἀσκητέψω θέλω: νὰ ταχτῶ.
Δὲν τὸ πιστεύεις; κόπιασε μὲ τὸ σεμνὸ μαντῆλι,
καὶ παραμόνευε νὰ ἰδῇς ἀπ' τ' ἀναλόγια πίσω,
πού, πιά, θὰ βάλω στ' ἄψυχο γυαλὶ τὸ κρύο μου χεῖλι
τὶς πεθαμμένες Παναγιὲς γιὰ νὰ νεκροφιλήσω.

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

ΤΟ λιγοστὸ ἔμοιασα νερὸ πλάϊ στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου
ποὺ κόβει ὁ πάγος, τὸ κρατάει, τὸ κλεῖ, τὸ μαρμα-
[ρώνει.
Κ' ἐσὺ εἶσαι ἡ λεῦκα πού, τρελλή, ταράζεις τ' ὁ-
[νειρό μου,
μὲ τὸ χορό σου, ποὺ ἀπ τὴ γῆς θαρρεῖς σὲ ξεριζώνει.
Κάτω ἀπ' τοὺς πάγους ἄφησε, ποὺ τρίδιπλα μὲ δέ-
[νουν,
νὰ πέσω ν' ἀποκοιμηθῶ, γαλήνια, ἀπελπισμένα....
Τὰ ρίγη, τὰ τραγούδια σου, στὸν ἄνεμο παγαίνουν,
κι' ὁ ἴσκιος σου ὁ τρεμάμενος μονάχα εἶναι γιὰ μένα.

Τελλος Αγρας

ΚΟΜΠΟΛΟΪ ΑΠΟ ΡΟΥΜΠΙΝΙΑ:
ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΟ

ΣΤΗΝ ὀμορφιά σου στέκω 'μπρός, προσκυνητὴς—
[δερβισης
Καὶ ραίνω μὲ ροδόφυλλα τὸ δρόμο ποὺ περνᾶς.
Μὲ τὴ ματιά σου τῆς ζωῆς τὸ μέλι μου κερνᾶς
Χωρὶς ποτὲ τὴν ἄσβυστη τὴ δίψα μου νὰ σβύσης.

Εἶμαι τὸ βασιλόπουλο ἐγὼ τὸ μαγεμένο
Κ' ἡ ἀσύγκριτη κ' ἡλ όκαλλη νεράϊδα εἶσαι σὺ
'Ω! μὴ τὴν ἀλυσσίδα μου μὴν σπάσης, τὴ χρυσῆ
Αἰώνια στὴν ἀγάπη σου ἄφες με σκλαβωμένο.

ΒΕΝΕΤΣΑΝΙΚΟ

ΠΕΡΙΦΑΝΗ σὰν Δόγησσα πρόβαλες στὸ μπαλκόνι
Κι' ἀπὸ τά χείλη σοὺ κυλάει τὸ γέλοιο στάλα, στάλα.
Τὸ φεγγαράκι ἁπλώθηκε καὶ γλυκοκαμαρώνει
Τῶν δυὸ χρυσῶν πλεξίδων σου τὴ μεταξένια σκάλα.

Κ' εἶν τὰ ζαφείρια μάτια σου τῆς Βενετιᾶς κανάλι
Κ'εἶνε Γεφῦρι Στεναγμῶν τά φρύδι σου τὸ μαῦρο
Περνάω—φτωχὸς κατάδικος—καὶ σκύβω τὸ κεφάλι
ζητῶντας μπρὸς στὰ πόδια σου τὸ θανατό μου νάβρω

Συλβιος

ΠΑΛΗΑ ΚΑΙ ΝΕΑ: ΤΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ

Σ' ποὺ λάμπεις σὰν ἕνα παλάτι
Καὶ ποθεῖς πλατὺν ἴσκιο ν' ἁπλώσῃς,
Γιατὶ στέκεις καὶ θέλεις, διαβάτη,
Μὲ τὸ πόδι νὰ μὲ θανατώσῃς;

'Α! σὰ γύρης μιὰ μέρα στὸ χῶμα,
Μὲ δεμένα τὰ χέρια στὴν ἄκρη,
Μόνο ἐγὼ στὸ στερνό σου τὸ δῶμα
Θὰ σκουπίζ' ὅσο σοῦμεινε δάκρυ.

Πῶς ὁ κόσμος ξεχάνει! Κανένα
Δὲ θὰ βλέπῃς ἀπ' ὅσους θυμᾶσαι,
Τὴν ὀρφάνια σου μόνο σὲ μένα,
Τὰ παληά σου σὲ μὲ θὰ δηγᾶσαι.

—«Σκουλικάκι», θὰ λὲς, «ἐδῶ πέρα
Μυστικὰ ἔχω ἀπ' ὅλους κρυμμένα,
Τὰ κλειδιὰ τῆς καρδιᾶς μου ἦρθ' ἡ μέρα
Νὰ τὰ δώσω μονάχα σὲ σένα.

Κύλα τώρα στὰ βάθη της, κύλα,
Ποὺ κανένας δὲν τἄχει γνωρίσει,
Καὶ σὰν δῆς καὶ τὰ δυό της τὰ φύλλα,
Κ' ἡ δική σου ἡ καρδιὰ θὰ ραγίσῃ.—»

Τὸτ' ἐγὼ ἕνα ἕνα θὰ σβύνω
Κάθε πόνο κρυφὸ τῆς κορδιᾶς σου,
Λησμονιὰ καὶ γαλήνη θὰ χύνω
Στὴ βαθειά, στὴν αἰώνια σπηλιά σου.

Κόβε κρῖνα λευκὰ στῆς ζωῆς σου
Τὸν ὁλόχαρο δρόμο! Διαβάτη,
Τὸ φτωχὸ σκουλικάκι λυπήσου,
Σὺ ποὺ λάμπεις σὰν ἕνα παλάτι.

Λεων. Ραζελος

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΑ : ΝΥΧΤΑ 14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
(Η ΝΥΧΤΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ)

ΑΠΟΨΕ σφύζει μιὰ ἄνοιξη στὴν αἴσθησή μου: ἡ
[σιγαλιὰ
εἶναι γεμάτη μυστικὰ γλυκόλογα κι' ἡ σκέψη
διάφανη, ἀνάλαφρη, αὐγινή, πεταλουδίζει σ' ἀπαγιά,
ποὺ μεσ' στοὺς στίχους δέθηκαν καὶ ποὺ ζητᾶνε σὰν
φυλακισμένα, λίγο φῶς γιὰ νά τὰ γαληνέψει [πουλιά

— — —

'Απόψε νοιώθω μιὰ ἄνοιξη-πλημμύρα γύρω.—Εὐ-
[λαβικὰ
σὰ νέο βλαστάρι, πρὸς τὸ φῶς, τείνει ἡ δειλὴ ἡ ὕ-
[παρξή μου——
Σὰν τὴ σκεβρὴ τὴ μυγδαλιά, ποὺ ξάφνου ντύθηκε
[λευκὰ

νιώθω ἕνα βάρος ἀπὸ ἀνθοὺς, ποὺ ὁπως χειλάκια ἡ-
[δονικά,
λάγνα ἐξαντλοῦν γλυκύτατα τὴν ὑστερνὴν ἀλκή μου.

Παρίσι 1921 Κωστης Βελμυρας

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΟ

ΣΩΡΟΣ οἱ τοῖχοι θάψανε τοῦ πύργου τὰ τραγούδια
Τὸ ὑπόγειο μόνο ἀπόμεινε βαθιὰ μὲ τοὺς φεργῖτες.
Τώρα, ἂν ἀπ' ἔξω στόλισμα φυτρώσανε λουλούδια,
μέσα θρηνοῦν ἀντίλαλοι, δακρύζουν σταλαχτῖτες.

Στελιος Σπεραντσας

ΣΤΗ ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΜΕ Τ' ΑΡΩΜΑΤΑ---

ΣΤΗ συνοικία ἔλα νὰ πᾶμε τὴν ὁλόλευκη
ποὺ τὴν κοσμοῦν τριανταφυλλιὲς καὶ ρόδα
ποὺ τὴν θωπεύουν κύματα ἀπ' ἀρώματα
πομπέγιας, ὁριγκὰν, jasmin καὶ νάρδων....

Clay μικρή, ἔλα νὰ πᾶμε ὡς ἐκεῖ.....

Clay, τὰ ρόδα τοῦ προσώπου σου θ' ἀλλάξουνε
ὅταν περνοῦμε τὴ λευκὴ τὴ συνοικία.

Clay, πουλὶ τῆς εὔθυμης ζωῆς
μὲ τὰ μαλλιά σου «ἀλὰ γκαρσὸν» καὶ μὲ τὰ χείλη
τὰ ρόδινα τὰ μάγουλα τὰ πορφυρᾶ.
'Εκεῖ στὰ παραθύρια καὶ στὸ δρόμο
μὲς τὸν ὁποῖον θὰ πλανιώμαστε σιγὰ,
μὲ τὰ χεράκια ἀγκαλιασμένα, ἑνωμένα
ἀγάλματα θὰ δοῦμε νὰ κινοῦν
καὶ νὰ συσποῦν τὰ μέλη των τὰ 'Ωραῖα.

Εἶναι....Clay, μὴν παραξεύεσαι, μικρή:

ΕΚΕΙΝΕΣ ποὺ περνοῦν ἀπαρατήρητες
κι' ΑΥΤΟΙ ποὺ δὲν ἀγάπησαν ποτέ τους.

ὁ Μαριος Βαϊ'ανος

ΟΙ ΣΦΟΥΓΓΑΡΑΔΕΣ

('Η ἀρχὴ τοῦ διηγήματος αὐτοῦ δὲν κατορθώθηκε
νὰ εὑρεθῇ στὰ χαρτιὰ τοῦ Ἴωνος, οὔτε καὶ ὁ τίτλος.
'Απὸ τὸ γραφικὸ χαρακτῆρα, τὸ ὕφος καὶ τὸ περιε-
χόμενο βγάνω τὸ συμπέρασμα πῶς θὰ γράφηκε
κατὰ τὸ 1898 ἢ 1899. Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ)

ΤΩΡΑ ὁμως τὸν 'Οκτώβριο δὲν τοὺς ἔβλεπε τόσο
συχνά. Εἶχε γίνει ὀρφανὴ καὶ ὁ θεῖος καὶ ἡ θεία
τὴν πῆραν καὶ κάθονταν μακριὰ ἀπὸ τὴ χώρα, καὶ
εἶχε περισσότερη δουλειὰ μαγείρευε ἔπλενε – γιατὶ
ἦταν μεγάλη. Δέκα ἐννιὰ χρονῶν καὶ νόστιμη.
Μὰ ὅταν τοὺς ἔβλεπε τοὺς βουτηχτάδες δὲν τὴν ἄρεζε
καθόλου, γιατὶ ἀκόμη τὴν κοίταζαν καὶ τώρα ἤξερε
τὶ ἔλεγαν αὐτὲς οἱ ματιές. Σήμερα ἕνας τὴν πείραξε
καθὼς περνοῦσε. Ποτὲ δὲ θὰ πάρῃ βουτηχτή. Ποτέ.
Νὰ μένῃ τρεῖς ἢ ἕξη μῆνες μόνη κατάμονη καὶ νὰ
μὴν ξέρῃ ἂν θὰ ἔλθῃ πίσω ὁ ἄντρας της. Καὶ ὕστερα
ὅταν ἔλθη πίσω ἄν μεθᾶ; καὶ ἔρχεται ἀργὰ τὴ νύχτα
στὸ σπίτι καὶ τὴν δέρνει; κι' ἂν πεθάνη μέσ' στὴ
θάλασσα καὶ δὲν ξανάλθη ποτέ; Τότε θὰ φορῇ
μαῦρα σὰν τὴν κυρὰ Γεώργαινα, τὴν πλύστρα στὴ
γειτονιά. Ποτὲ δὲν θὰ πάρῃ βουτηχτὴ ἡ 'Αννίκα,
ποτέ.

Μιὰ μέρα τῆς λέει ὁ θεῖος της.—«'Αννίκα εἶναι
καιρὸς νὰ παντρευθῆς πιά. Δὲν πάει δεκαεννιὰ χρο-
νῶν καὶ ἀνύπαντρη. 'Εχω ἕναν γαμπρὸ, 'Αννίκα».
—«Εἶναι βουτηχτής;»
—Ναί, καί....
—Δὲν τὸν θέλω.
—Μὰ ἔχει καὶ παράδες, εἶναι ὄμορφος.
—Δὲν τὸν θέλω, σοῦ λέω.
—Μπᾶ; γιατί; δὲν κάνουν ἔτσι τὰ κυρίτσια.
—Τι κάνω; ἄφοῦ δὲ θέλω νὰ τὸν πάρω;
—Μὰ γιατί; νὰ τὸν δῆς πρῶτα· καλὰ σὲ λένε ἄγρια
στὸ χωριό. Εἶναι...
—'Οχι, ὄχι, δὲ θέλω.
—'Αγαπᾶς ἄλλον.
—'Οχι.
—'Εμ, τότε γιατί;

—....Εἶναι βουτηχτής.
—Καὶ σὰν εἶναι, τόσο τὸ καλλίτερο, ἔχει παράδες,
θὰ σοῦ κάνῃ φορέματα· σὲ ἀγαπάει.
—Ποῦ μὲ εἶδε; πῶς τὸν λένε;
—Ξέρω γὼ ποῦ σὲ εἶδε.
—Μά πῶς τὸν λένε.
—Γιάννη Τσορὸ τόνε λένε.
—'Οχι, θεῖε μου, δὲν τὸν θέλω.
—Θὰ τὸν δῆς καὶ θὰ τὸν πάρης.
—Μὰ ὄχι.
—Ναί, σοῦ λέγω.
'Εκλαιε ὅταν τὴν ηὗρε ἡ θεία της στὴν κάμαρά
της καθισμένη σὲ μιὰ καρέκλα καὶ σκέπαζε μὲ τὰ χέ-
ρια της τὸ πρόσωπο.
—'Αννίκα, τί ἔχεις καὶ κλαῖς ἔτσι σὰν νὰ σ' ἔχει
δείρῃ κανένας;
– Θέλει νὰ μοῦ δώσῃ ὁ θεῖος τὸν Γιάννη τὸν Τσο-
ρὸ τὸν βουτηχτὴ καὶ ἐγὼ δὲν τὸν θέλω.
—'Αμαι γιατί; καλὸς εἶναι καὶ θὰ τὸν πάρης.
'Η 'Αννίκα ἤθελε νὰ τηκωθῇ νὰ τὴν δείρῃ, γιατὶ
τό'λεγε τόσο ἤσυχα καὶ χωρὶς θυμό.
—Ποτὲ, λέγει καὶ φεύγοντας ἀκούει τὴ θειά της ποῦ
τὴν ἔβριζε. Τὸ βράδυ πρὶν πλαγιάσουν ἦλθε ὁ Γιάν-
νης ὁ Τσορὸς· ἐκοίταζε τὴν 'Αννίκα κ' ἐκείνη τοῦ
ἔριξε σκυμμένα μιὰ ματιά.
—Καλησπέρα σας.
—'Α, καλῶς τὸ Γιάννη, ξέρεις λέγει πως δὲ σὲ θέ-
λει, μὰ μεῖς θὰ τὴν καταφέρωμε.
—'Αφοῦ εἶ.' ἔτσι, καλὰ, τότε θά'ρχομαι κάθε μέρα
ὥς που νὰ πῇ πῶς μὲ θέλει.
– Βέβαια. Ε! 'Αννίκα;
—'Ας ἔρχεται, ὁποταν θέλει, ἐγὼ δὲν τὸν παίρνω.
—Τι λὲς; Μωρὴ, κατάλαβε, πῶς θὰ τὸν πάρῃς;—ὁ
θεῖος. —καὶ θὰ πῇς κ' ἕνα τραγούδι, —ἡ θεία.

— — —

—Φέρε ἄλλη μία κ' ὕστερα ἄλλη μιά.
—'Οχι, τρεῖς.
—'Οχι πέντε, σὰ θέλεις ἔτσι.
—Πέντε εἶπες; δέκα!—καὶ ἔσπανε ἕνα ποτήρι.

—Εἴκοσι.
—Ἑκατό.
—Χίλια.
—Ἕνα μιλιούνι.
—Σὺ τὸ λές ;
—Κάτω τὰ χέρια.
—Χριστὸς καὶ Παναγιά, τὶν' τοῦτα βρὲ Μῆτσο, βρὲ Γιάννη, συχάστε.
—Σώπα.
—Κολοκύθια.
— Πέντε μιλιούνια.
Ποτήρια σπάνουν, χυμένο κρασὶ στὰ τραπέζια, καρέκλες πεσμένες, κλοτσιὲς στοὺς μπάγκους καὶ στὴν κιθάρα ποῦ φωνάζει καὶ πέφτει ἀνάσκελα στὸ πάτωμα περιχυμένη μὲ κρασί· σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ μπακάλικου τὸ παιδὶ τραβηγμένο κοιτάζει. «Καὶ δὲν τὰ σπάνετε ὅλα ; σεῖς θὰ τὰ πληρώνετε.
Εἶχαν σπάσει ὅμως μόνον πέντε ποτήρια καὶ εἶχαν χυθῆ δυὸ ὀκάδες ρετσινάτο.
—Ποτήρια δῶ γρήγορα καὶ μιὰ χιλιάρα.
—Γειά σας, βρὲ παιδιά, λέγει ἕνας ἀστυφύλακας, ποῦ δὲ μπαίνει μέσα, καὶ γνέφει στὸ παιδὶ «διῶξε τους μὲ τρόπο, γιατὶ εἶναι ὥρα».
—Γειά σου Κῶτσο, λὲν οἱ βουτηχτάδες.
—Ἔλα νὰ πιῆς.
—Κόπιασε.
—«Ἐβίβα παιδιά».
—Γιατί, δὲ μένεις;
—Εἶναι ἀργά.
Τραγουδοῦσαν τώρα οἱ βουτηχτάδες καὶ ἔπαιζεν ἕνας στὴ βρεμμένη κιθάρα.
Τὸ παιδὶ πάει στὸ λυχνάρι μὲ τὸ φῶς του τὸ τρεμουλιαστὸ κοντὰ στὸ μαυρισμένον τοῖχο καὶ λέγει.
—«Βρὲ Μῆτσο, τὸ λυχνάρι σβύνει καὶ δὲν ἔχομε ἄλλο πετρέλαιο».
Ὁ Μῆτσος εἴκοσι τριῶν χρονῶν παλληκάρι δὲ μεθοῦσε τόσο, τὸν ἤξερε τὸ παιδί.
—«Ποῦ τό' βρες πως δὲν ἐχει πετρέλαιο:
Ἕνας ἄλλος. «Μεῖς θὰ πίνομε ὡς αὔριο τέτοια ὥρα. Τὶ μπορεῖς νὰ μᾶς κάμης;
—«Νὰ, δές το ποῦ σβύνει» καθὼς τὸ ἔφερνε κατέβαζε τὸ φιτίλι.
—«Κατεργάρη.
—«Ἐλᾶτε, βρὲ παιδιά, ὁ ἀστυφύλακας φωνάζει, θὰ κλείση τὸ μαγαζὶ καὶ αὔριο πῶς θὰ πιοῦμε;
—Γὼ δὲ φεύγω· φέρε ἀκόμα.
Ὁ κόσμος ἔχει βάσανα
Κ' ἐγὼ χω μιὰ γυναῖκα.
Ὁ Μῆτσος κατάφερε ἕναν, δυὸ, τοὺς σήκωσε.
—Πόσα σοῦ χρωστᾶμε.
—Γὼ δὲν πληρώνω σήμερα.
Τὸ παιδὶ εἶχε φέρει πέντεξι ἀκόμα ποτήρια σπασμένα ἀπὸ ἄλλη φορὰ καὶ που τὰ εἶχε φυλάξει ἐπίτηδες γιὰ νὰ παίρνη περισσότερα.
—Γιὰ τὰ ποτήρια δέκα δραχμές καὶ γιὰ τὸ κρασί.
—Νὰ τριάντα.
—Νὰ, πάρε κι ἄλλα.
—Ὄχι, γὼ θὰ πληρώσω.
—Ὄχι, γώ.
—Τὶ εἶσαι σύ.
— Βρὲ μπεκρῆ.
—Συχάστε, βρὲ παιδιὰ εἶναι πληρωμένα αὔριο πληρώνετε σεῖς.
Καὶ πῆγαν οὐρλιάζοντας καὶ βαστῶντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στὰ σπίτια τους.

Τὸ καπηλειὸ ἦταν ἔξω ἀπ' τὴν Αἴγινα καὶ ὁ Μῆτσος κατηκοῦσε στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ χωριοῦ. Ἦταν πιὰ χαράμματα καὶ πήγαινε σιγὰ σιγὰ καπνίζοντας.
—«Αὐτοὶ θὰ πᾶν στὶς γυναῖκες τους κ' ἐγὼ που δὲν ἔχω γυναῖκα θὰ πάω στὴν κυρὰ Γεώργαινα τὴν πλύστρα. Πέρασ' ἡ λαμπρὴ καὶ φεύγομε σὲ λίγες μέρες. Θὰ φάω τοὺς παράδες μου, τὶ νὰ νὰ τοὺς κάμω ; Ποιὸς ξέρει ἂν δέν πνιγῶ. Μόλις περπατῶ τώρα, μεῖς γινόμαστε μπαμπόγεροι ἀπ' τὰ τριάντα. Τὶ τὰ θέλω τὰ χρήματα, παρὰ γιὰ νὰ πίνω καὶ νὰ πληρώνω τὴν κερὰ Γεώργαινα ἢ τὴν ἄλλη, πῶς τὴ λέγαν ;.. ἄ, ἐκείνη ἦταν πιὸ νόστιμη μὲ τὸ κάτασπρο κορμί της, ναὶ ἡ Μαρίκα. Πέθανε ἡ κακομοίρα».
Ἔφθασε στῆς κερὰ-Γεώργαινας τὸ σπίτι, κτύπησε στὴν πόρτα τὴν κοντὴ, τὴ θολωτὴ, καὶ μπῆκε μέσα. Σιχαμένος ἀπ' τὴ γυναῖκα ποὺ ἀγκάλιαζε κάθε νύκτα τώρα λίγον καιρό, χωρὶς ἔρωτα, τὸ πρωῒ ἀργὰ ἐβγῆκε ἀπ' τὸ σπίτι γιὰ νὰ πάη—βαρεμένος στὸ καφενεῖο νὰ πιῆ ἕναν καφὲ κ' ὕστερα στὸ καπηλειὸ πολὺ κρασί. Σκέπτονταν πότε θἄρθη ὁ καιρὸς τῶν σφουγγαριῶν νὰ φύγη. Καθὼς γύριζε τὴν πρώτη γωνιὰ εἶδε σ' ἑνὸς σπιτιοῦ τὴν αὐλὴ, που εἶχε χαμηλοὺς τοίχους, ἕνα κορίτσι ποῦ ἄπλωνε ροῦχα σ' ἕνα σχοινὶ καὶ τὸν κοίταζε καθὼς περνοῦσε· εἶχε μάτια μαῦρα ποῦ σὲ περνοῦσαν πέρα πέρα. Ὁ Μῆτσος στάθηκε καὶ ζήτησε νὰ πιῆ λίγο νερό.
—Μετὰ χαρᾶς, εἶπε καὶ κουκκίνησ' ἡ Ἀννίκα, αὐτὸς τὴν εἶχε πειράξει μιὰ μέρα στὸ δρόμο. Ἔφερ' ἕνα ποτήρι.
Ἄργησε κεῖνος νὰ πιῆ τὸ νερὸ καὶ ἀφοῦ τό' πιε εἶπε.
—Πῶς σὲ λένε, ὄμορφη κοπέλλα ;
—Τὶ ρωτᾶς ;
—Γιὰ νὰ σὲ θυμᾶμαι.
—Μὲ λένε Ἄγρια, γιατὶ... δὲ θέλω μὰ παντρευθῶ.
—Γιατὶ δὲ θέλεις νὰ παντρευθῆς! μὰ γιατί ;
—Πήγαινε, γιατὶ ἔρχεται ἡ θεία μου καὶ θὰ μὲ μαλλώση.
—Πίνω νερὸ ἐγώ. Δός μου, ὄμορφο κορίτσι λίγο νερό. Μὰ πῶς εἶναι τὸ βαπτιστικό σοτ τ' ὄνομα ;
Ἡ θεία—Ἀννίκα, Ἀννίκα τὶ γίνηκες;
—Τώρα ἔρχομσι. Στὸ Μῆτσο—Στὸ καλό.
Καὶ μπῆκε μέσα.
Ὁ Μῆτσος ἔφυγε σιγὰ σιγὰ καὶ εἶχε ὅλο στὸ κεφάλι του τὰ μαῦρα μάτια τῆς Ἀννίκας, ποῦ περνοῦσαν. Πῆγε στὸ καπηλειὸ καὶ ἤπιε μὲ τοὺς ἄλλους, μὰ μέσα στὸν καπνὸ που γέμιζε τὸ ὑπόγειο καὶ μεσ' στὴ ζάλη τοῦ κρασιοῦ καὶ στὶς φωνὲς καὶ στὰ τραγούδια περνοῦσαν ὁλοῦ στὸ κεφάλι του τὰ μαῦρα μάτια τῆς Ἀννίκας.
Τ' ἀπόγεμα ἐπῆγε κ' εἶδε τὸ καΐκι τοῦ Γερο-Νικόλα, που τὸν ἔπαιρνε κι αὐτὸν μαζὶ μὲ τοὺς δύο τρεῖς ἄλλους κάθε χρόνο στὰ σφουγγάρια κάτω στὸ Ἀλτζέρι ἢ κι στῆς Ἰταλίας τὰ νερά. Τὸ διόρθωναν γιατὶ κόντευε ὁ καιρὸς γιὰ ταξίδι. Ἦταν σαρακοστὴ ἀκόμα καὶ μετὰ τὸ Πάσχα θἀφευγε. Καὶ ἤθελε ὁ Μῆτσος νὰ εἶχεν ἔλθει ὁ καιρὸς τῶν σφουγγαριῶν, νὰ φύγη, νὰ ζῆ μὲ ξερὸ ψωμὶ στὸ καΐκι, νὰ μένη πολλὴν ὥρα στὸν πάτο τῆς θάλασσας μὲ τὰ ψάρια, νὰ βγάζη περισσότερα σφουγγάρια ἀπ' τοὺς ἄλλους, νὰ μαλλώνη ἐκεῖ κάτω μὲ κανένα ἄλλο βουτηχτὴ γιάνα σφουγγάρι μεγάλο, ὡραῖο, στογγυλό, καὶ νὰ νικᾶ τὸν ἄλλο κόβοντάς το ἀπ' τὸ βράχο ποῦ εἶναι κολλημένο.
Πάλι πέρασαν ἀπ' τὸ κεφάλι του νὰ μαῦρα μάτια τῆς Ἀννίκας.

ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

ΜΙΧ. ΡΟΔΑΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε κόκκινος στὰ βουνὰ ἀπὸ πίσω καὶ ἔβαφε τὰ ἐλαφρὰ τὰ κύματα.

Ὁ Μῆτσος πέρασε καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ ἀπ' τῆς Ἀννίκα; τὸ σπίτι μπροσιά, καὶ τὴν ἄλλη καὶ τὴν ἄλλη. Τὴν εἶδε δυὸ τρεῖς φορὲς καὶ καθὼς περνοῦσε τῆς ἔλεγε καλὴ μέρα. Ἡ Ἀννίκα, ὅταν ἦταν στὴν αὐλή, ἀπαντοῦσε καλὴ μέρα καὶ ἔφευγε στὸ σπίτι ἀδιάφορη, καὶ λίγο φοβισμένη.

Ἕνα ἀπόγεμα ὁ Μῆτσος ἔφυγε καὶ πῆγε πρὸς τῆς Ἀννίκας τὸ σπίτι. Στὴν αὐλὴ μπροστὰ κάθονταν σὲ μιὰ πέτρα δυὸ γυναῖκες καὶ μιλοῦσαν.

—«Αὐτὴ θὰ εἶν' ἡ θεία της», σκέφθηκε καὶ πῆγε μακρύτερα πρὸς τὸ πηγάδι ποῦ ἔπαιρναν ἐκείνη τὴν ὥρα νερὸ τὰ κορίτσια· ἦταν ἐκεῖνο τὸ πηγάδι ἔξω ἀπ' τὸ χωριὸ σὲ μιὰ συκιὰ κοντά, ποῦ ἀρχίζε νὰ βγάζη φύλλα. Ἡ Ἀννίκα λιγερὴ μ' ἕνα μαντήλι στὸ κεφάλι ἦτον ἐκεῖ μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες, τὴν εἶδε καὶ καθὼς πέρασε μ τροστά του μόνη, ὅταν ἔφευγε, τῆς εἶπε καλησπέρα καῖ τὴν ἀκολούθησε.

—Για ἰ ἔδῶ;

—Ἦλθα νὰ σὲ δῶ.

—Ἐμένα;

—Ἐσένα. Παράξ νο σοῦ φαίνεται;

—Ναί, ἀφοῦ δὲ σὲ γνωρίζω, ποιὸς εἶσαι;

—Ἐγώ; Εἶμαι τοῦ Μελέτη υἱὸς τοῦ βουτηχτῆ.

Τὸν κοίταξε—Εἶσαι βουτηχτής;

—Ναί. Λέγομαι Μῆτσος.

—Καὶ τὶ μὲ θέλεις ἐμένα;

—Μ' ἀρέσεις, Ἀννίκα, δὲν τὸ βλέπεις πως περνῶ κάθε μέρα ἀπὸ τὸ σπίτι σας...

—Ξέρεις πως μὲ λένε ἄγρια, γιατὶ δὲ θέλω νὰ παντρευθῶ. Δὲ μ' ἀρέσουν οἱ βουτηχτάδες... Εἶσαι ἀλήθεια βουτηχτής;

—Ναί. Μὰ τὶ σοὔκαναν καὶ δὲν τοὺς ἀρέσεις;

—Δὲν ξέρω. Μιὰ μέρα σύ... στὸ δρόμο... μὲ... σκούντησες... τοὺς φοβοῦμαι.

—Ἐγὼ; σὲ σκούντησα; Ξέχασέ το Ἀννίκα, ξέχασέ το, σ' ἀγαπῶ τόσο.

—Φθάνομε στὸ σπίτι, φύγε.

Ἡ Ἀννίκα, τῆς ἄρεσε ὁ Μῆτσος ἀπ' τὴν ἀρχή. Ἦταν ὡραῖο παλληκάρι καὶ εἶχε γλυκειὰ φωνή, ὄχι ἄγρια, σὰν τοὺς ἄλλους βουτηχτάδες. Μὰ ἦταν βουτηχτὴς καὶ αὐτός.

— — — —

Ὁ Γιάννης ὁ Τσορὸς, που ἦταν καὶ αὐτὸς ἐρωτευμένος μὲ τὴν Ἀννίκα, καὶ που ἤθελαν νὰ τῆς τὸν δώσουν ὁ θεῖος καὶ ἡ θειά της, ἤρχονταν κάθε μέρα στὸ σπίτι της. Μὰ ἐκείνη, ὅταν μποροῦσε, ἔβγαινε ἔξω, πήγαινε στὴ πηγάδι καὶ ἔμενε περισσότερο, γιὰ νὰ μὴν τὸν βλέπῃ· ἦταν βαρετὸς καὶ κουτὸς καὶ καμιά φορὰ μύριζε τὸ στόμα του κρασὶ ὅταν μιλοῦσε. Ἐσκέπτονταν πως αὐτὸς μποροῦσε νὰ τὴν ἔχῃ σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά του καὶ ἀνατρίχιαζε. Καὶ, ἀφότου γνώρισε τὸ Μῆτσο, ὁ Γιάννης ὁ Τσορὸς εἶχε γίνει ἀκόμη πιὸ κουτός. Κιὸ θεῖος της καὶ ἡ θεία τη; τὴν ἔλεγαν κάθε λίγο πως πρέπει νὰ τὸν πάρῃ πως εἶναι ὄμορφος, πως ἔχει παρά ες. Τοὺς ἐσύμ ερε ὁ Γιάννης, γιατὶ θὰ τοὔδιναν γιὰ προῖκα τῆς Ἀννίκας μόνον τὸ μισὸ ἀπ' ἐκεῖνο που τῆς ἄφῆκε ὁ πατέρας της ὅταν πέθανε, ἕνα χωράφι. Ποιὸς ἤξερε στὴν Αἴγινα, ἢ ποιὸς θυμοῦνταν τὶ εἶχε ὁ πατέρας τῆς Ἀννίκας;

—Θ' ἀγαπᾶ κανέναν ἄλλον, εἶπε ἡ θεία στὸν ἀνδρα της, εἶναι συλλογισμένη δὲν τρώει σὰν πρίν. Για ἰ δὲν τὸν θέλει τὸ Γιάννη;

—Θὰ τὸν πάρη, τὶ θὰ κάμη;

—Βέβαια, δὲ θὰ τῆς περάσῃ ὅπως τὸ θέλει ἐκείνη. Θὰ τὴν ἀναγκάσωμε. Θὰ τῆς πῶ ἐγὼ πως ἢ τὸν παίρνει ἢ τὴ στέλνω στὴν Ἀθήνα νὰ γίνῃ ὑπηρέτρια, καὶ τότε βλέπομε τὸν παίρνει γιὰ δὲν τὸν παίρνει».

Τὸ βράδυ τῆς τὸ εἶπε ἡ θεία της. Ἡ Ἀννίκα ἔκλαψε πολὺ ἐκείνην τὴν νύκτα στὸ κρεββάτι της καὶ θὰ ἤθελε νὰ πεθάνῃ.

Τὴν ἄλλη μέρα πέρασε πάλι ὁ Μῆτσος ἀπ' τὸ σπίτι της, τὴν ηὗρε μόνη. Γιὰ νὰ μὴν τοὺς βρῇ μαζὶ ὅταν ἔλθῃ πίσω ἡ θεία της, ἔφυγαν ἀπ' τὸ σπίτι καὶ πήγαιναν πρὸς τὸ πηγάδι, αὐτὴ μὲ τὴ στάμνα τὴν κίτρινι στὸ κεφάλι.

—Ἀννίκα...

—Τί;

—Γιατὶ δὲ μὲ θέλεις;... δὲν σ' ἀρέρω; δὲν εἶμ' ὄμορφος; πές μου Ἀννίκα, Ἀννίκα μου.

Ἐκείνη σιωποῦσε. Σιγά, καθὼς ἐπήγαιναν, καὶ εἶχε ἐπάνω τὰ δυὸ χέρια της στὴ στάμνα, πέρασε αὐτὸς τὸ χέρι του στὴ μέση της καὶ τὴν ἔσφιξε. Ἔπεσαν ὁρμέμ ρια τὰ χέρια της ἐπάνω στὰ δικά του καὶ ἡ στάμνα ἔγινε, μὲ κρότο, κομμάτια στὶς πέτρες τοῦ δρόμου. Τὴν ἀφῆκε τὴν Ἀννίκα ὁ Μῆτσος καὶ κοίταξαν σιωπηλὰ κι' οἱ δυό τους τὰ θρύψαλα. Ὁ Μῆτσος πῆρε τὸ χέρι της καὶ τὴν τράβηξε ὀλίγο.

—Πᾶμε, σοῦ ἀγοράζω ἄλλη.

—Τὶ θὰ πῇ ἡ θεία

—Τὶ θὰ πῇ; Νὰ, καθὼς πήγαινες στ δρόμο σκόνταψες καὶ ἔπεσε ἡ Στάμνα». Καὶ κ ιθὼς μιλοῦσε τὴν τραβοῦσε σιγὰ ἔξω ἀπ' τὸ δρόμο τοῦ πηγαδιοῦ πρὸς τὰ χωράφια καὶ τὶς ἐλιές. Ὅλο τὴν βαστοῦσε ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὴν ὁδηγοῦσε. Κείνη λίγο φοβισμένη ἔλεγε.

—Μῆτσο, πᾶμε πίσω, πᾶμε πίσω, εἶναι ἀργά, ἄν μᾶς δῇ κανείς, τὶ θὰ λὲν ὁ κόσμος. Πᾶμε πίσω.

—Ἀννίκα μου, πὲς πως μὲ θέλεις, πές το, Ἀννίκα, καὶ σὲ πηγαίνω πίσω.

Ἡ Ἀννίκα σιωποῦσε, κοίταζε κάτω καὶ ὁ ἀέρας τοῦ δειλινοῦ κουνοῦσε ἕνα μαλλὶ που ἔπεφτε στὸ μέτωπό της. Ἄξαφνα σὰν ξύπνησε εἶπε.

—Μῆτσο, ἤθελα νὰ σοῦ πῶ κάτι, μὰ... δὲν μπορῶ.

—Πές το Ἀννίκα μου, γιατὶ φοβᾶσαι;

—Θέλουν νὰ μὲ παντρέψουν ὁ θεῖος καὶ ἡ θεία.

—Ἐσένα; καὶ μὲ ποιόν;

—Μὲ τὸν Γιάννη τὸν Τσορό.

—Αὐτὸν τὸν ἀτζημομούρη τὸν κακομοιριασμένο; Καὶ θὰ τὸν πάπης αὐτὸν τὸν...

—Ὄχι, δὲν τὸν θέλω. Πᾶμε πίσω Μῆτσο καὶ θὰ στὰ πῶ ὅλα.

Καὶ καθὼς ἐπέστρεφαν τοῦ ἔλεγε τὸν ἐρωτα τοῦ Γιάννη γι' αὐτήν καὶ πως ἤθελενό θεῖος καὶ ἡ θεία της νὰ τὴν παντρέψουν καὶ καλὰ μ' αὐτὸν γιατὶ εἶχε χρήματα.

—Μὰ ἐγὼ δὲν τὸν θέλω, καὶ δὲ θὰ τὸν πάρω, καλλίτερα νὰ πεθάνω.

—Καὶ ἐγὼ δὲ θέλω νὰ τὸν πάρῃς· σὲ θέλω γώ. πές πως μὲ θέλεις καὶ δὲν τὸν ἀφήνω νὰ σὲ πάρῃ. Φεύγομε αὔριο, σήμερα, καὶ πᾶμε ἀλλοῦ μακρὰ σὲ κανένα ἄλλο νησί. Ἔχω χρήματα, δὲ θέλω προῖκα, καὶ θὰ σ' ἔχω ἐγὼ Ἀννίκα μου, ἐγὼ, θὰ σ' ἔχω καὶ κανεὶς ἄλλος. Μὲ θελεις.Μὲ θέλεις Ἀννίκα, ναί, μὲ

θέλεις πές το πως μὲ θέλεις.

Στάθηκαν, τὴ βαστοῦσε ὀπ' τὸ χέρι καὶ τὴν κοίταζε στὸ σκοτάδι ἐνῶ ἐκείνη εἶχε τὰ μάτια κατὰ γῆς.

—Ναι, μὰ δὲ θὰ πᾶς πιὰ ἐκεῖ, μακρυὰ, στὰ σφουγγάρια.

—Τὰ σφουγγόρια... νὰ τ' ἀφήσω;

—Ναὶ, ναὶ νὰ τ' ἀφήσῃς. Δὲ θα μ' ἀφήνῃς μονάχη, θὰ ζοῦμε μαζὶ, πάντα, δὲ θὰ εἶσαι βουτηχτής.

—Ὅ,τι θέλεις, Ἀννίκα μου, γιατὶ... νὰ μὴν εἶμαι πιὰ βουτηχτὴς, δὲν ξέρω καμμιὰ ἄλλη τέχνη γιὰ νά κερδίζω. Πῶς θὰ ζήσωμε, ὅταν τελειώσουν τὰ χρήματά μας;

—Ξέρω νὰ πλένω, θὰ γίνω πλύστρα.

Πέρασε σάν ἀστραπὴ στὸ νοῦ του ἡ Γεώργαινα.

—Ὄχι, δὲν θὰ γίνῃς ποτὲ ὄχι. Θαὔρῶ ἐργασία. Θαὔρῶ Θὰ κάνω ὅ,τι θέλεις μὰ θὰ σ' ἔχω Ἀννίκα μου.. Μόνο ἄφησέ με φέτος γιὰ τελευταία φορὰ νὰ πάω.

—«Μῆτσο ξέρεις τὶ θὰ κάνω;—τὸν τράβηξε λίγο ἀπὸ τὸ χέρι καὶ περπατοῦσαν σιγὰ πάλι—πᾶμε στὸ σπίτι καὶ θὰ πῶ στὸ θεῖο καὶ στὴ θεία πως δὲν παίρνω τὸ Γιάννη καὶ πως θέλω ἐσένα πως δὲ θέλεις προῖκα καὶ αὔριο θὰ, σοῦ, πῶ, τέτοια ὥρα τὶ λέν. Ἂν δὲ θέλουν, θὰ ποῦμε αὔριο πῶς θὰ φύγωμε

Πρὶν ἐπιστρέψουν στὸ σπίτι πέρασαν ἀπὸ ἕνα πιθαράδικο καὶ τῆς ἀγόρασε ὁ Μῆτσος μιὰ στάμνα σὰν τὴν ἄλλη.

— — — —

Ὅταν τὸ ἔμαθε στὸ καπηλειὸ ὁ Γιάννης ὁ Τσορὸς πως ἡ Ἀννίκα ἀγάπησε τὸ Μῆτσο, πως ὁ θειος της καὶ ἡ θεία της τὴν ἄ ησαν νὰ τὸν ἀραβωνιασθῇ, ἔβρισε ὅλους, καὶ μὲ φοβερὴ φωνὴ ἔκραζε τοῦ παιδιοῦ νὰ φέρη κρασί. Εἶχε μάτια ἄγρια δὲν ἤξερε τὶ ἔκανε. Ἔτρεχε ἐδῶ ἐκεῖ, στὰ καπηλειά, μεθοῦσε, περνοῦσε φωνάζοντας ἀπ' τὸ σπίτι τῆς Ἀννίκας τὴ νύκτα καὶ τὴν ἔβριζε, καὶ ἕνα βράδυ ποῦ εἶδε τὸ Μῆτσο στὸ δρόμο κύντεψαν νὰ πιαστοῦν, ἂν δὲν τοὺς βαστοῦσαν οἱ ἄλλοι.

Ἀφοῦ δὲ ζητοῦσε προῖκα ὁ Μῆτσος, ἀφοῦ εἶχε παράδες ὅσους καὶ ὁ Γιάννης τοὔλάχιστο, ἦταν καλὸς γαμπρός, καλλίτερος ἀπ' ἐκεῖνον ποῦ θὰ τοὔδιναν τὸ χωράφι. Καὶ γι' αὐτὸ χωρὶς νὰ σκεφθῇ πολλὴν ὥρα τῆς εἶπε ἡ θεία της γλυκὰ, τῆς Ἀννίκας.

—«Ἀφοῦ τὸν ἀγαπᾶς, Ἀννίκα, πάρ' τον.»— καὶ ὁ θεῖος.

—«Μὰ τὸ ξέρεις καλὰ πῶς δὲ ζητᾶ τίποτε;»

—«Θὰ μ' ἔπαιρνε καὶ χωρὶς τὰ ροῦχα μου».

Αὐτὸ θὰ ἔπεισε τὸ θεῖο, γιατὶ εἶπε.

—«Ἀφοῦ τόνε θέλεις πάρε τον Ἀννίκα». Καὶ ὅταν ἦλθε τὸ ἄλλο βράδυ ὁ Γιάννης ὁ Τσορὸς τοῦ εἶπε.

—«Καὶ τὶ δὲν τῆς κάναμε τῆς Ἀννίκας γιὰ νὰ σὲ πάρῃ. Δὲ σὲ θέλει τὸ κορίτσι. Ἄφησέ την, ἀγαπᾶ ἄλλον».

— — — —

Ἔκλαψε ὅταν ἀποχαιρέτησε τὸ Μῆτσο ἡ Ἀννίκα. Τὴν εἶχε πιάσει ὁ παλιός της φόβος γιὰ τοὺς βουτηχτάες, καὶ τὸ βράδυ ἄναψε ἕνα κερὶ στὸ παρακλήσι τοῦ Ἁϊ Νικόλα, κεῖ πέρα, μακρυὰ, κοντὰ στὴ θάλασσα.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν ἀρκετὰ ζωηρή, «θἄλθῃ σὲ λίγους μῆνες πίσω ὁ Μῆτσος, θὰ παντρευτοῦμε», ἔπλυνε τὰ ροῦχα μ' εὐχαρίστηση, πῆγε ἀργὰ στὴ χώρα μὲ τὴ θεία της ν' ἀγοράσουν λινὸ γιὰ μερικά της ροῦχα. Θὰ τὰ ράψῃ ἐκείνη μόνη της. Ἄλλες μέρες ἀνησυχοῦσε, ὅταν ἔβλεπε τὰ κύματα νὰ εἶναι μεγάλα καὶ ὁ ἀέρας δυνατὸς, ἀλλὰ ἦταν καλοκαῖρι καὶ αὐτὸ δὲν γίνονταν συχνά. Τότε ἀνησυχοῦσε χωρὶς αἰτία.

Ἦλθεν ὁ Σεπτέμβριος κ' ἦταν ὅλο χαρὲς κ' ἐλπίδες ἡ Ἀννίκα.

Ἀργὰ στὸ τέλος τοῦ μηνὸς ἦλθεν ἡ πρώτη βάρκα. Ρώτησε ἂν εἶχαν δεῖ τὸ Μῆ σο.... Ὄχι δὲν τὸν εἶχαν δεῖ, ἤρχονταν αὐτοὶ ἀπ' τὴν Ἰταλία, ἀπ' τὴ Λαμπεδοῦσα· ὁ Μῆτσος ἤτανε στ' Ἀλτζέρι.

Στὰ μέσα τοῦ Ὀκτωβρίου ἦλθαν κι ἄλλες βάρκες. Εἶχε πάει καλὰ τὸ ψάρεμα τῶν σφουγγαριῶν φέτος· ἦταν ὅλοι εὐχαριστημένοι.

—«Κι' ὁ Μῆτσος;» ρωτοῦσε κάθε φορὰ ἡ Ἀννίκα. Ἕνας τὸν εἶχε δεῖ τὸν Ἰούλιο στὰ νερὰ τοῦ Σφάξ, ἦταν στοῦ Γερο-Νικόλα τὴ βάρκα μαζὶ μὲ τὸ Χρῆστο Γκίκα κι ἄλλους δυό, κι' κοντὰ ἦταν κ' ἡ βάρκα τοῦ Γιάννη τοῦ Τσοροῦ, ποῦ ψάρευε.

Στὶς δέκα ἑτὰ τοῦ μηνὸς ἔτρεχε στὰ στόματα ὅλων ἡ φήμη πως ὁ Μῆτσος εἶχε πνιγῆ. Εἶχεν ἔλθῃ πίσω ἡ βάρκα τοῦ Γιάννη τοῦ Τσοροῦ.

Μιὰ μέρα τὸν Ἰούλιο τὸν ἔβγαλαν πνιγμένο τὸν Μῆτσο. Ὁ τελευταῖος ποῦ τὸν εἶχε δεῖ ἦταν ὁ Γιάννης γιατ' ἦταν κι αὐτὸς μέσ' στὴ θάλασσα ἐκείνη τὴ στίγμη καὶ τράβηξε τὸ σχοινὶ λίγο πρὶν βγάλουν τὸ Μῆτσο. Δὲφοροῦσε μηχανὴ ὁ Μῆτσος, πολὺ ὀλίγοι ἀπ' τοὺς Αἰγινῆτες φοροῦν. Τὶς συνιθίζουν περισσότερο οἱ Καλυμνιῶτες, Σπετσιῶτες καὶ ἄλλοι. Δὲν εἶχε κανένα σημεῖο στὸ σῶμα του. Τὸ δεξὶ του μονάχα μελίγκι ἦταν ὀλίγο κόκκινο καὶ μαυρισμένο. Ἴσως χτύπησε σὲ κανένα βράχο. Κανεὶς δὲν κατέβηκε νὰ δῇ. Ἦταν φοβισμένοι ὅλοι κ' ἔπειτα τὶ ἔβγαινε νὰ βροῦν πῶς πέθανε ὁ Μῆτσος· εἶχε πεθάνει που εἶχε πεθάνει Καὶ τοῦ ἔδεσαν μιὰ πέτρα στὸ σῶμα του καὶ τὸν ἔβαλαν πάλι μὲσ' στὴ θάλασσα τὴ νύχτα· τὸ βάρος κατέβηκε καὶ χάθηκε στὰ μαῦρα τὰ νερά· ὁ Γέρο-Νικόλας ἔκανε τὸ σταυρό του καὶ πῆγαν κι' ἔρριξαν ἄγκυρα παρακάτω. Καμιὰ φορὰ μαλλώνουν οἱ σφουγγαράδες στὸ πάτο τῆς θάλασσας, μαλλώνουν γιὰ κανένα μεγάλο σφουγγάρι καὶ χτυποῦνται. Μὰ μονάχα ὁ Γιάννης ὁ Τσορὸς ἦταν στὸ νερὸ μέσα, καὶ, ὅταν λίγες μέρες ἀργότερα τὸν ἀνέκρινε ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στὸ Σφάξ, εἶπε πως εἶδε ἕναν βουτηχτὴ κοντά του μὰ δὲν ἤξερε ποιὸς ἦταν, οὔτε εἶχε σφουγγάρια σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἄλλα, παρὰ κάτι μικρὰ χωρὶς ἔννοια. Ὁ Πρόξενος ρώτησε ἂν κατέβηκε κανεὶς ἄλλος βουτηχτὴς ἀφοῦ ἔβγαλαν τὸν Μῆτσο γιὰ νὰ δῇ μήπως εἶχε τίποτε ἐκεῖ κάτω. Κανεὶς δὲν εἶχε κατεβῇ, εἶχε ἀρχίσει νὰ σκοτινιάζῃ κείνην τὴν ὥρα. Ἔπειτα ρώτησε ὁ Πρόξενος τὸ Γέρο-Νικόλα γιατὶ δὲν ἔφεραν τὸ σῶμα τοῦ Μήτσου στὴ χώρα γιὰ νὰ γίνῃ ἡ νεκροψία. Ὁ Γέρο-Νικόλας ἀπάντησε πως ἦταν πολὺ ζέστη κι ἄρχισε νὰ βρωμᾶ τὸ σῶμα, καὶ ἦταν ἡ βάρκα μακριὰ ἀπ' τὴ χώρα. Κι ὁ Γιάννης ἐβεβαίωσε τὸ ἴδιο καὶ οἱ ἄλλοι μάρτυρες. Ὁ Πρόξενος, ἀφοῦ ἔκανε καὶ ἄλλες ἐρωτήσεις γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ Μήτσου, ἂν ἔπινε κτλ. ἔβγαλε τὸ συμπέρασμα πως θὰ ἔπαθε ἀποπληξία ὁ Μῆτσος καὶ τέλειωσεν ἡ ἀνάκρισις.

Δυὸ μέρες ὕστερα ἦλθε κ' ἡ βάρκα τοῦ Γέρο Νικόλα στὴν Αἴγινα καὶ ἐβεβαιώθηκε τὸ πρᾶγμα καὶ ἔμαθαν οἱ Αἰγινῆτες περισσότερες λεπτομέρειες.

Ἡ Ἀννίκα, ὅταν τῆς εἶπαν τὰ νέα, ἦταν σὰν νὰ τὰ περίμενε, σὰν νὰ ἤξερε πως δὲν μποροῦσαν νὰ βγοῦν

σέ καλὸ οἱ ἀρραβῶνες της, ἀφοῦ ἦταν βουτηχτὴς ὁ Μῆτσος. Ἔπεσε στὸ κρεββάτι της μπρούμυτα κι ἄρχισε νὰ κλαίη, νὰ κλαίη Κ' ἔξαφνα σά νά θυμήθηκε κάτι σὰ νὰ τῆς ἦλθε μιὰ ἰδέα, ἀλλόκοτη, τρομερή, στσμάτησε τὸ κλάμμα, σήκωσε λίγο τὸ κεφάλι της ἀπ' τὸ προσκέφαλο, τεντώθηκε λίγο στὰ χέρια της καὶ μὲ κλειστὰ μάτια ἐφώναξε μὲ τρεκλὴ, σιγανὴ φωνή. «Αὐτός. αὐτὸς τὸν σκότωσε, αὐτός τόν σκότωσε τὸ Μῆτσο μου» κ' ἔπεσε πάλι στὸ κρεββάτι κ' ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της στὸ προσκέφαλο, καὶ τὸ δάγκανε.

Γ. Δραγούμης.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΤΕΧΝΗ στὴν Ἑλλάδα, ὅσο γιὰ τὸ θέατρο, ποίηση, μυθιστόρημα, κριτικὴ, φιλοσοφία βρίσκεται σὲ κατάπτωση ἀξιοθρήνητη. Ὅσοι κάτι ἔκαναν, ἐπαῦσαν νὰ τὸ κάνουν πιά, γιατὶ τοὺς ἔλειψε ἡ ἀληθινὴ πίστη. Οἱ παληοί, οἱ πολὺ παληοί, δουλεύουν ἀπὸ φόρα παρμένη ἀπὸ τὰ νηάτα τους, ἀλλὰ ἀνήκουν στοὺς παληούς, χωρίζει χάος. Καὶ οἱ πολὺ νέοι ἔχουν μιὰν ὁρμὴ μεγάλη, μὰ κανεὶς δὲν ἔδειξε τίποτα καταπληχτικό. Καὶ μὲ τοῦτο, δὲν θέλω νὰ τοὺς ἀποθαρρύνω, οὔτε ν'ἀφαιρέσω κανέναν ἔπαινο, μονάχα προβλέπω ποῦ ἕνας τους ἕνας τους θὰ πάψουν κι' αὐτοί, μόλις τοὺς φύγη ἡ ὁρμὴ τῶν εἴκοσι χρόνον. Ποιὰ ὀνόματα ξεχωρίζει κανεὶς σήμερα, ἂν θέλη νὰ ξεχωρίση; Ποῦ εἶνε οἱ Παπαδιαμάντηδες τῆς περασμένης γενεᾶς, οἱ Καμπύσηδες, οἱ Χρηστομάνοι, οἱ Χατζόπουλοι; Ἐμένα δὲν μούρχεται στὸ νοῦ παρὰ —ἐκτὸς τοῦ Παλαμᾶ, ποῦ εἶνε θαῦμα ὀρέξεως καὶ συγχρονισμοῦ—ὁ Σικελιανὸς καὶ ὁ Λαπαθιώτης, ὁ Καζαντζάκης καὶ ὁ Νάζος καὶ κανένας ἄλλος. Καὶ ἀπὸ τὸν ἔξω Ἑλληνισμό, ὁ Νικολαΐδης τῆς Κύπρου καὶ ὁ Καβάφης. Αὐτοὺς τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ, ποῦ εἶνε οἱ μόνοι ποῦ ἐμφανίζουν, δὲν τοὺς λογαριάζω γιὰ τοῦ τόπου τούτου. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους τέσσερες. ποιὸ εἶνε τὸ ὄφελος; Μόνο ἡ πεποίθηση πῶς κάτι κάνουν, πῶς οἱ ψυχές τους ἀγωνίζονται. Ἀλλὰ καὶ οἱ τέσσερες, ὁ καθένας τους ἀποτραβηγμένος μὲ τὸν δικό του τρόπο, δὲν προσφέρουν σχεδὸν τίποτε ἄλλο. Γι' αὐτὸ καὶ ξύπνησα πέρσι τὴν ἄνοιξη μὲ ἄγριο τὸ μαστίγιο κατὰ ἑνὸς φίλου, ποῦ προσπάθησε νὰ ἐπικοινωνήση μὲ τοὺς ζωντανούς, γιατὶ ὅταν γίνονται τέτοια ἐξαιρετικὰ πράμματα, δὲν συγχωρᾶει κανεὶς τὸ πιὸ μικρὸ σκόνταμμα στὸ δρόμο τῆς ἀπόλυτης τελειότητας.
Τὶ πρέπει νὰ ὑποθέσουμε, τὶ νὰ περιμένουμε, στὴν ξεραΐλα αὐτή; Νομίζω τίποτα. Ἡ ἀναμονὴ εἶνε τὸ μόνο φάρμακο. Τίποτα δὲν μοῦ βγάνει ἀπὸ τὸ νοῦ, πῶς κάτι γεγονὸς σύντομα θὰ βγῆ, γιγάντιο, ἀντάξιο τῆς τόσης ἐρημώσεως.

Τ. ΠΑΠΑΤΖΩΝΗΣ

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

Οἱ φίλοι τοῦ Κώστα Κρυστάλλη ἐργάζονται διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς προτομῆς τοὺ ποιητοῦ τῶν τραγουδιῶν τοῦ «χωριοῦ καὶ τῆς στάνης». Τὴν ἰδέαν αὐτὴν ἐνίσχυσε καὶ ὑπεστήριξε μὲ ἕνα ἄρθρο του εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ἀμαρτωλῶν» κ. Μ. Ροδᾶς ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη πρὸ μηνῶν τὴν Ἄρτα καὶ ἐσκόρπισε μερικὰ λουλούδια εἰς τὸν τάφον τοῦ ποιητοῦ.
Οἱ φίλοι τοῦ Κρυστάλλη εἰς τὴν Ἄρτα ἔχουν συγκεντρώσει μερικὲς χιλιάδες δραχμὲς ἀλλὰ δὲν φθάνουν διὰ νὰ παραγγελθῆ τὸ ἄγαλμα τοῦ ποιητοῦ. Καὶ ὁ κ. Ροδᾶς μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Πανηπειρωτικῆς Ἀδελφότητος τῶν Ἀθηνῶν ὀργάνωσε μίαν διάλεξιν εἰς τὸ θέατρον τῆς κ. Μαρίκας Κοτοπούλη τὸ ἀπόγευμα τῆς 8ης Μαΐου κι' ἐκεῖ μίλησε γιὰ τὸ ἔργον καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Κρυστάλλη.
Μᾶς ἔδωσε νέες καὶ ἄγνωστες πληροφορίες γιὰ τὴν πολυβασανισμένη ζωὴ τοῦ ποιητή, δραματικὲς σκηνὲς ἀπὸ τὸ μαρτύριό του ποῦ φανερώνουν ὅτι ὁ Κρυστάλλης ἔγραψε τὰ τραγούδια τοῦ «χωριοῦ καὶ τῆς στάνης» συντροφευμένος μὲ τὴν πειὸ σκληρὴ,στυγνὴ καὶ ἀμείλιχτη μοῖρα.
Γιὰ πρώτη φορὰ ἔρχεται στὴ δημοσιότητα ἕνα γράμμα τοῦ Κρυστάλλη σταλμένο στὸν κ. Ἰ. Δαμβέργη στὶς 25 Δεκεμβρίου 1891. Τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν πάρει στὸ περιοδικὸ «Ἑβδομὰς» γιατὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑποφέρει τὴν βαρειὰ δουλειὰ τοῦ τυπογραφείου. «Ἐργάζομαι – γράφει—ἐπὶ 10 ὥρες κατὰ συνέχειαν καθ' ἡμέραν καὶ μετὰ τὰς δέκα ὥρας ἀγρυπνῶ μέχρι τοῦ μεσονυκτίου καὶ πέραν αὐτοῦ ἐνίοτε διὰ νὰ μελετῶ ἢ νὰ γράφω».
Τὸ τυπογραφεῖο γιὰ τὸν Κρυστάλλη εἶνε τὸ Φεζάν, —ἡ ἀνθρωποφάγος Τουρκικὴ φυλακὴ—καὶ ἱκετεύει τὸν Δαμβέργη νὰ τον λυτρώσει ἀπὸ τὸ μαρτύριο. Αὐτὸ κι' ἔγινε, μὰ ἡ ὑγεία τοῦ Κρυστάλλη ἦτανε πειὰ κλονισμένη, σακατεμένη, καὶ στὶς 22 τοῦ Ἀπρίλη 1894 ἀπέθανε στὴν Ἄρτα.
Τὸ ἔργο του πηγαῖο,δουκολικὸ καὶ εἰδυλλιακό, πῆρε τὴν πειὸ διακριτικὴ σειρὰ στὰ νεοελληνικὰ γράμματα. Ὁ κ. Ροδᾶς μᾶς τὸ παρουσίασε ἀπ' ὅλες τις μορφές του καὶ ἀδίστακτα κατέταξε τὸν ποιητὴ στὴ γραμμὴ τοῦ Θεοκρίτου γιατὶ ἀληθινὰ ὁ «Γέννος» καὶ ὁ «Σκάρος» τοῦ Κρυστάλλη εἶνε συνθέσεις ποῦ θὰ μείνουν στὴν αἰωνιότητα τοῦ εἴδους των, ὅπως μένουν τὰ ἔργα τῶν μεγάλων ζωγράφων.
Ἀναλυτικώτερα μᾶς εἶπε ὁ κ. Ροδᾶς ὅτι ὁ «Γέννος» —ἡ περιγραφὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς στὰ τσελιγκάτα,— τὸ βέλασμα τῶν τρεφερῶν ἀρνιῶν, δὲν εἶνε ἁπλῶς ποίημα, εἶνε, χωρὶς ὑπερβολή, μιὰ ποιμενική, συγκινητική, γλυκυτάτη μουσική, μοναδικὴ στὴν πνευματικὴ δημιουργία, ὄχι ἁπλῶς τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τῶν λαῶν ὅλου τοῦ κόσμου.
Ἡ μουσικὴ τοῦ «Γέννου» ἐκτελεῖται ἀπὸ τοὺς τσελιγκάδες,τοὺς τσοπάνιδες, τὶς προβατίνες, τ' ἀρνάκια, τὸν ἀέρα, τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων, τὰ σιγοκουδουνίσματα, τὴν φωτιά, τὸ βρολάπι καὶ τ' ἀγριοκατεβάσματα τῶν λαγκαδιῶν. Μερικοὶ μποροῦν νὰ ποῦν ὅτι ὁ «Γέννος» εἶνε τραγουδὶ ρωμαντικό. Κάθε ἄλλο, εἶνε γνήσια ρεαλιστικὸ καὶ στὴ σύνθεσί του ἀρχαϊκό. Καὶ ἡ ποιμενικὴ συμφωνία συμπληρώνεται μὲ τὸν «Σκάρο» δηλαδὴ τὰ πρόβατα ποῦ τὰ βγάνουν τὴ νύχτα νὰ βοσκήσουν.
Καὶ εἶνε περίεργο—παρατηρεῖ ὁ κ. Ροδᾶς—καὶ εἶνε ἀνεξήγητο πῶς οἱ μουσουργοί μας, ὁ Σαμάρας παλαιότερα καὶ ἔπειτα ὁ Λαυράγκας, Καλομοίρης, Σκλάβος, Ριάδης δὲν ἐπρόσεξαν τὰ δυὸ τραγούδια τοῦ Κρυστάλλη, τὸ «Γέννο» καὶ τὸ Σκάρο». Θὰ μποροῦσαν μὲ τὴν φτερωτὴ δημιουργική τους φαντασία, μὲ τὸ αἴσθημά τους τὸ λαϊκό, τὸ Ἑλληνικό, νὰ μελωποιήσουν ἕνα ὑπέροχο ἔργο, μιὰ γνήσια ἑλληνικὴ ποιμενικὴ συμφωνία.

— — —

Ἡ διάλεξη τοῦ κ. Ροδᾶ μᾶς ἔδωσε τὴν ἐξαιρετικὴ εὐκαιρία ν' ἀκούσουμε ἕνα ἄρθρο τοῦ ἀλησμόνητου Βλάση Γαβριηλίδη δημοσιευμένο στὶς 10 Μαρτίου 1893 στὴν «Ἀκρόπολιν» ὑπὸ τὸν τίτλον «Κώστας Κρυστάλλης». Εἶνε ἕνα ἄρθρο ἱστορικὸ γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, διδακτικὸ καὶ ἄξιο νὰ ἐκδοθῆ εἰς ἰδιαίτερο τεῦχος. Εἶνε ἕνα μάθημα βαθειὰς συγκινήσεως, μεγάλης Δικαιοσύνης, γραμμένο ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ποιητικοῦ Φιλαδελφείου διαγωνισμοῦ κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς Ἄγγελος Βλάχος ἐβράβευσε τὸν «Ἔρωτα καὶ τὴν Ψυχὴ» τοῦ Στρατήγη καὶ ἔδωσε μονάχα ἔπαινο στὰ τραγούδια τοῦ Κρυστάλλη.
Ὁ Γαβριηλίδης μ' ἕνα ἄρθρο του δημοσιευμένο στὴν πρώτη σελίδα τῆς «Ἀκροπόλεως» ξετινάζει τὴν ἐπιτροπὴ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ καὶ γράφει γιὰ τὸ «Κέντημα τοῦ μαντηλιοῦ» τοῦ Κρυστάλλη ὅτι« ἡ περιγραφὴ αὕτη ὑπενθυμίζει τὴν περιγραφὴν τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως».
Ὁ Κρυστάλλης ἀπέθανε τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1894 καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ὅλοι τὸν ἀναζήτησαν εἰς τὸν τάφον του. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιγραμματικὴν φράσιν τοῦ κ. Ροδᾶ«ὁ Κρυστάλλης οὐκ' ἔστιν ὧδε ἀλλ' ἐγήγερται».
Καὶ τώρα κατασκευάζεται ἡ προτομή του ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη κ. Θωμᾶ Θωμόπουλο γιὰ νὰ τοποθετηθῆ σὲ μιὰ πλατεία τῆς Ἄρτας. Ὁ κ. Ροδᾶς τελείωσε τὴν διάλεξί του μὲ τὰ λόγια τοῦτα:
«Σὲ λίγο καιρὸ θὰ στηθῆ τὸ ἄγαλμα τοῦ Κρυστάλλη στὴν πλατεία τῆς Ἄρτας. Ἕνα ἄγαλμα ἄσπρο σὰν τὴν μεγάλη ἰδέα του, ἀλύγιστο σὰν τὴν ψυχή του. Τὸ Ἠπειρωτικὸ ἀγέρι θὰ τὸ χαϊδεύει κάθε αὐγὴ καὶ κάθε βράδυ. Τὰ νερὰ τοῦ Ἀράχθου ποὖρχονται ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Πίνδου μὲ τὴν κατεβασιὰ καὶ τὸ βούϊσμά των θὰ τὸν νανουρίζουν.
»Θὰ στηθῆ τὸ ἄγαλμα τοῦ Κρυστάλλη στὴν πλατεῖα τῆς Ἄρτας. Κι' ἀπ' ἐκεῖ θἄρχονται ἀπὸ τὰ χειμαδιὰ καὶ θὰ περνᾶνε κάθε καλοκαῖρι τὰ καραβάνια τῶν τσελιγκάδων καβάλα στὶς καλοθρεμένες φοράδες καὶ στὰ βαρβάτα ἄτια, θὰ περνᾶνε τὰ στέρφα καὶ τὰ γαλάρια μὲ τ' ἀσημοκούδουνα, οἱ μπιστικοὶ καὶ οἱ οἱ τσαρουχοφορεμένες βλαχοπούλες, τὰ τσομπανόπουλα, τὰ νιόβγαλτα ἀρνιὰ ποῦ θὰ βελάζουν καὶ θὰ σηκώνουν κουρνιαχτὸ μὲ τὰ παιχνιδιάρικα τρεξίματά των.
»Καὶ τότε ὁ μαρμαρωμένος ποιητὴς θὰ φαίνεται σἄνα θέλη νὰ ξαναζωντανέψη καὶ σπαραχτικὰ νὰ βροντοφωνάξει στοὺςτσελιγκάδες καὶ στὶςστάνες:Ἀχ! γιατὶ νὰ μὴν μπορῶ νὰ ξαναπαίξω τὴν φλογέρα μου καὶ νὰ σᾶς τραγουδήσω στὸ χαρούμενό σας δρόμο, νὰ χαιρετήσω τ' ἀνεβάσματά σας στὰ βουνά....»

— — —

Εἶνε κρῖμα γιατὶ ἡ διάλεξη αὐτὴ ποῦ παρουσιάζει συγκεντρωμένα τὴν ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Κρυστάλλη δὲν βγῆκε ἀκόμα σὲ ἰδιαίτερο βιβλίο μαζὶ μὲ τὸ ἱστορικό. διδακτικὸ καὶ βαθυστόχαστο ἄρθρο τοῦ Βλάση Γαβριηλίδη.
Θὰ στηθῆ τὸ ἄγαλμα. Μὰ πρέπει νὰ βγῆ καὶ τὸ βιβλίο, ἕνα κοινὸ βιβλίο Κρυστάλλη καὶ Γαβριηλίδη.

Π. ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΑΛΛΙΚΗ : PAUL VERLAINE

ΦΡΟΝΗΣΗ

I--

ΜΟΥ εἶπεν ὁ Κύριος : Τέκνο μου, νὰ μ' ἀγαπήσεις πρέπει,
Κύττα ἡ πλευρά μου τρύπια, κ' ἡ καρδιά μου ματωμένη,
Καὶ τὰ βρισμένα πόδια, ποὺ ἡ Μαγδαληνὴ μοῦ πλένει
Μὲ δάκρυα, καὶ τὰ μπράτσα μου ποὺ γιὰ νὰ γίνουν σκέπη

Στὶς ἁμαρτίες σου, πλήγιασαν, τὸ κάρφωμα τὴ χλεύη
Τοῦ σφουγγαριοῦ καὶ τῆς χολῆς καὶ τὸ σταυρὸ καὶ μάθε
Νὰ μὴ ἀγαπᾶς στὸν κόσμο αὐτὸ ποὺ ἡ σάρκα βασιλεύει
Παρὰ τὴ Σάρκα, τὸ Αἷμα μου καὶ τὴ φωνὴ καὶ κάθε

Λόγο μου. Δὲ σ' ἀγάπησα κι' ἐγὼ μέχρι θανάτου,
Ὦ ἐσὺ ἀδελφέ μου ἐκ πατρὸς καὶ τέκνο μου στὸ Πνέμμα
Καὶ δὲν ὑπέφερα καθὼς ἐγράφηκε ἐδῶ κάτου ;

Καὶ πῶς ἐθρήνησα πικρὰ στὸν πόνο σου εἶναι ψέμμα;
Δὲν ἴδρωνα σἄν ἔνοιωθα στὸν ἵδρωτα νὰ ρεύεις,
Φτωχέ μου φίλε, ποὺ εἶμαι πάντα ἐκεῖ ποὺ μὲ γυρεύεις ;

II--

Καὶ τοῦ εἶπα ; Κύριε μοῦδειξες ὅ,τι ἔχω στὴν καρδιά μου
Τὸ εἶναι μου, ὅλο σὲ ζητᾶ καὶ δὲ σὲ συντυχαίνει
Μὰ ν' ἀγαπήσω ἐσένα ἐγώ! Βλέπεις πόσο εἶμαι χάμου,
Ἐσέ, ποὖναι ἡ ἀγάπη σου φλόγα κι' ὅλο ἀνεβαίνει !

Ἐσένα, εἰρηνικὴ πηγή, ποὺ κάθε δίψα σβύνεις
Ἀλλοιά μου σκοῦψε δὲς τὰ θλιβερὰ παλαίματά μου!
Πῶς νὰ δοξάσω σκύβοντας τὴν πατησιὰ ποὺ ἀφίνεις,
Πῶχω ἀπὸ σούρσιμο ἄτιμο πληγὲς τὰ γόνατά μου ;

Κι' ὅμως ὁλοένα ψηλαφῶ νὰ σ' εὕρω, νὰ μοῦ γίνει
Ἀντήλιο ὁ ἴσκιος σου στὴν ἄπειρή μου καταισχύνη.
Μὰ ποὺ σκιὰ σέ Σένα, ἀφοῦ ἡ στοργή σου φτερουγίζει,

Ὦ ἐσὺ Πηγή, πικρὴ σὲ κειοὺς ὁπώχουν ἀγαπήσει
Τὴν καταδίκη τους, ὦ ἐσὺ Φῶς ποὺ ὅλα τὰ φωτίζει,
Ἐξὸν τὰ μάτια ποὺ βαριὰ φίλημα τἄχει κλείσει.

Νὰ μ' ἀγαπήσεις ! Εἶμαι ἐγὼ τὸ μέγα τοῦ Παντὸς
Φίλημα καὶ τὸ χείλι καὶ τὸ μάτι ποὺ δὲν βλέπει
Ὡς εἶπες, ἄρρωστε φτωχέ, κι' αὐτὸς ὁ πυρετός,
Ποὺ σὲ ταράζει, πάντα ἐγώ ! Μὰ νὰ τολμήσεις πρέπει

III--

Νὰ μ' ἀγαπήσεις ! Εἶν' ἀλήθεια ὁλόϊσα πῶς μισεύει
Ἡ ἀγάπη μου, τόσο ψηλά, ποὺ ὁ ἔρως σου δὲ φτάνει,
Μὰ θὰ σὲ σύρω σἄν ἀητὸς ποὺ ὁρμᾶ λαγὸ καὶ κλέβει
Μέσα στὸ φρέσκοπότιστον ἀπὸ βροχὴ μποστάνι.

Ὦ ἐσὺ νυχτιά μου ξάστερη ! Κι' ὦ κάτου ἀπ' τὸ φεγγάρι
Τὰ μάτια σου, λίμνη βαθειά, γιομάτη φῶς καὶ χάρη !
τόσον ἀθῶος μέ τόσο ἁπλὸ πνεῦμα καὶ λαμπερὸ

«Ἀγάπα με !» εἶναι ἡ ἐντολὴ ποὺ θέλω νὰ κρατᾶς
—Κι ὡς εἶμαι Παντοδύναμος ὅ,τι κι' ἂν πεῖς μπορῶ—
Μὰ τώρα θέλω μόνο νὰ μπορεῖς νὰ μ' ἀγαπᾶς !

IV--

Κύριε φτάνει ! Δὲν τολμῶ. Ἐσένα ν' ἀγαπήσω ;
Ποτέ μου ! τρέμω, δὲν τολμῶ. Νὰ σ' ἀγαπήσω ; Πῶς ;

Δὲ θέλω! Δὲν ἀξίζω. Ἐσὲ τὸ ῥόδο τὸ περίσσο
Τῆς πλέον ἀγνῆς ἐρωτικῆς πνοῆς; Ἐσὲ τὸ φῶς

Κάθε καρδιᾶς ἁγίας, Ἐσὲ ποὺ ὁ Φθόνος ἔχεις γίνει
Τῶν Ἰουδαίων, Ἐσένα ποῦ μόνος τρυγᾶς καθώς
Μιὰ μέλισσα τὸν ἕνα ἀνθὸ ποὺ βγάζει ἡ ἀγαθωσύνη
Τί, νὰ μπορέσω ἐγὼ νὰ σ' ἀγαπήσω! Εἶσαι τρελλός.

Πατέρα, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα; Ἐγὼ ὁ δειλός, ὁ ἁμαρτωλὸς
Ἐγὼ ὁ περίφανος ποὺ τὸ κακὸ ἔχω ἔργο μου στὴ ζωὴ
Καὶ σ' ὅλες τὶς αἰσθήσεις μου γεύση, ὄσφρηση, ἀκοὴ

Ὅραση, ἀφή, καὶ στὸ εἶναι μου—μ' ἀλλοίμονό μον κι' ὅταν
Ἐλπίζω ἢ μετανοιώνω—πάντα ἢ ἔκσταση θροεῖ
Ἑνὸς χαδιοῦ ποὺ μόνο ὁ Ἀδὰμ μ' αὐτὸ θὰ φλογιζόταν;

v--

Νὰ μ' ἀγαπήσεις. Εἶμαι ἐγὼ ὁ τρελλὸς ποὺ λὲς κι' ἀκόμη
Ὁ νέος Ἀδὰμ ποὺ τὸν παληὸν ἄνθρωπο καταπίνει
Τὴ Σπάρτη, τὸ Παρίσι σου, τὰ Σόδομα, τὴ Ρώμη
Ὡς πέφτει στὸ φαΐ ὁ φτωχὸς ποὺ ἀπὸ τὴν πεῖνα σβύνει.

Ἡ ἀγάπη μου εἶναι τὸ καμίνι ποὺ καταβροχθίζει
Καὶ ποὺ ἐξατμίζει κάθε σάρκα ἀστόχαστη, σὰ μῦρο
Κ' εἶναι ὁ σφοδρὸς κατακλυσμὸς ποὺ ἡ δίνη του σκορπίζει
Μακρυά, κάθε κακὴ σπορὰν ὅπου ἔτυχε νὰ σπείρω,

Γιὰ νἄειδω νὰ ὑψωθεῖ ξανὰ μιὰ μέραν ὁ Σταυρός μου
Καὶ μ' ἕνα θαῦμα ἀπίστευτο ἀγαθότητος ἐμπρός μου,
Τρέμοντας νἄρθεις καὶ μὲ τὴν ψυχή σου δαμασμένη.

Ἀγάπα. Ἔβγα ἀπ' τὴ νύχτα σου. Κ' ἡ θέλησή μου ἂς γίνει
—Καθὼς κι' ὀφείλεις— Ὢ φτωχιὰ ψυχὴ ἐγκαταλειμένη,
Νὰ μ' ἀγαπᾶς ἀφοῦ 'μαι ὁ μόνος ποὺ πόχει ἀπομείνει.

Νικος Προεστοπουλος

PAUL VERLAINE

ΒΡΕΧΕΙ

ΔΑΚΡΥΑ σταλάζει μου ἡ καρδιά
Καθὼς στὴν πόλη βρέχει.
Πές τε μου, τάχα τὶ ἔχει
Καὶ μοῦ ξεσκίζεται ἡ καρδιά;

Ὢ τῆς βροχῆς βοὴ γλυκειὰ
Στὶς στέγες καὶ στὸ χῶμα,
Μαζί μου κλαῖς ἀκόμα,
Ὢ σερανάτα ἡ πιὸ γλυκειά.

Δίχως αἰτία κλαίει σιγὰ
Ἡ καρδιά μου καὶ φουσκώνει.
Τί; Ποιὸς νὰ τὴν προδώνει;
Γατὶ ἡ καρδιά μου κλαίει σιγά;

Ὁ πόνος εἶνε πιὸ βαθὺς
Σὰν τὸ γιατὶ δὲ νοιώθει.
Πᾶνε τὰ μίση, οἱ πόθοι,
Ἄχ! εἶν' ὁ πόνος μου βαθύς.

Μετάφρασι Λ. Ραζελου

AUGUSTE VACQUERIE(1819-1895)

(Δυὸ ἐργάτες μαλώνουν γιὰ ἕνα κορμὶ ἑνὸς δένδρου
Ὁ πρῶτος θέλει νὰ κάνει ἕνα καράβι, ὁ δεύτερος
ἔχει σκέψεις πιὸ λυπημένες· τὸ καράβι ποὺ θέλει νὰ
κάνει, εἶνε ἕνα φέρετρο)

ΜΕ τέσσερα σανίδια ἐγώ, δὲ θέλω παραπάνω,
τρανὸ θὰ σοὔφτιανα μ' αὐτοὺς τοὺς λιγοστούς τοὺς κλώνους
ἕνα καράβι σίγουρο, κ' ὑπογραφὴ σοῦ δίνω,
πῶς ἀπὸ τὰ τρικάταρτα πιότερο θ' ἀρμενίσει.
Ἀπ' τὴ Βεγγάλη τὴ ζεστή, στὴν παγωμένη Ἰσλάνδη,
νὰ ποιὰ φαντάστηκες ἐσὺ γιὰ περασιὰ μεγάλη.
Ἀπ' τὸ ξανθὸ τὸ Ρῆνο μας, ὡς τὸν πλατὺ τὸ Γάγγη,
παιδί, ἂν εἶσαι μαραγκὸς ὅπως καὶ τὸ νομίζεις,
μάθε ἀπὸ μένα πὼς στὴ γῆς τὸ ναυπηγεῖο εἶν' ἕνα,
τὸ κοιμητῆρι! ὅπου ἐκεῖ μὲ βιὰ ρίχνω τό πλοῖο
καὶ δὲ φοβοῦμαι βούλιαγμα ἀπ' ἄνεμο ἢ κατάχνια.
Ὄχι στὴ θάλασσά σου αὐτὴ ποὺ εἶνε μικρὴ λεκάνη
κι' ὅπου οἱ πεθαμένοι μου στὸ δρόμο τους δὲ θἄχουν
νερὸ ἀρκετὸ καὶ δροσερὸ τὰ χέρια τους νὰ πλύνουν,
μὰ μὲσ' στὴν ἄγρια θάλασσα, ποὺ τὰ πανιὰ ριγᾶνε,
ποὺ τρέμει τὸ μυστήριο καὶ ποὺ βουλιάζουν τ' ἄστρα.

Ἀπὸ τὰ «Chantiers» μετάφρασις Πανου Αμηρα

ΑΓΓΛΙΚΗ: SHELLEY

ΑΥΡΙΟ

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ μου-Αὔριο, τὶ ἐγίνεις; Σὰ διαβοῦμε
Μέσα σὲ πόνους καὶ χαρὲς νιοί, γέροι καὶ παιδιά,
Τρανοὶ καὶ πλούσιοι καὶ φτωχοί, ὅταν θ' ἀναζητοῦμε
Τὰ ὡραῖα σου χαμόγελα, ὦ τότε, ἀλλοί! θὰ βροῦμε
Στὴ θέση σου τὸ Σήμερα νὰ κλαίη μέσ' τὴν καρδιά.

ΚΙΝΕΖΙΚΗ: ΤΟΝ ΓΟΥ

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΗ

ΣΙΜΑ στὴν καταμέλανη, στὴν ἱερὴ παντιέρα,
Τὴν ὥρα ποὺ πολέμαγα, πληγώθηκ' ἀπὸ σφαῖρα,
Μὰ οὔτ' ἄναντρο ξεκούρασμα, μήτε γιατρὸ ζητοῦσα,
Καὶ τὴν πληγή μου ξέχναγα κι' ἄπαυστα πολεμοῦσα.

Ἔπαψ' ἡ μάχη. Στάζοντ ς ἀπ' ἴδρωτα κι' ἀπ' αἷμα,
Μ' ἀφροὺς στὸ στόμα, μ' ἀγριωπὸ καὶ θολωμένο βλέμμα,
Στὸν κάμπο αὐτὸ τριγύριζα μαζὺ μὲ τὸν πιστό μου
Τὸ σκύλλο ποὺ πολέμησε σὰν ἥρωας στὸ πλευρό μου.

Καὶ δείχνοντάς του πτώματα στὴ χλόη ξαπλωμένα,
Καὶ λαβωμένους ποῦ βογγαν μὲ σπλάχνα σκορπισμένα,
Καὶ δείχνοντάς του μιὰ πληγὴν ὁπ ἄχνιζεν ἀκόμα,
—«Μπρὸς!»—τοῦ φωνάζω—«σπάραχ' το, χόρτασ' ἀπὸ τὸ
[πτῶμα!»—

Μὰ κεῖνος περιφρόνησε τὸ ματωμένο σῶμα,
Καὶ στρέφοντας μὲ κύταξε μ' ὁλάνοιχτο τὸ στόμα.
Τὴ φλογισμένη του ματιὰ στὴν ὄψη μου καρφώνει,
Ποὺ νοιώθω ὅλο τὸν ἄγριο του τὸν πόθο νὰ μὲ ζώνει.

Ἄ! θά θελε ἀπ' τοῦ νικητῆ λίγο αἷμα νά ρουφήξει,
Κι' ἀπὸ τὴν ἔνδοξη πληγὴ σταλαματιὲς νὰ λείξει.
Στό μεγαλόκαρδο σκυλὶ μεράζω τὴ ζωή μου,
Κι' ἄξιο του δῶρο ἀδίστοχτα τοῦ δίνω τὴ πληγή μου.

Μετάφρ. Λ. Ραζελου

ΡΩΣΣΙΚΗ: SERGE ESSENINE

ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΕΝΙΟ ΔΑΣΟΣ

ΤΟ χρυσαφένιο σώπασε τὸ δάσος νὰ μιλάει,
μὲ τὴ χαρούμενη φωνή, φωνή του σημυδένια,
καὶ μελαγχολικὰ πετοῦν οἱ γεραροὶ κοπάδια,
δίχως σταλιὰ νὰ θλίβωνται κανέναν ἐδῶ πιά.

Ποιὸν ἔχουνε νὰ λυπηθοῦν; Τὶ κάθε ταξειδιώτης
μπαίνει περνάει καὶ ξανά, τὸ σπίτι πάλι ἀφίνει.
Ἀπ' ὅσους φύγαν νείρεται ἡ καναβοφυτιὰ
μὲ τὸ φεγγάρι τὸ πλατὺ ἐπάνω ἀπὸ τὴ λίμνη.

Εἶμαι μονάχος ὄρθιος μὲσ' στὴ γυμνὴ κοιλάδα,
καὶ παρασέρνει ὁ ἄνεμος τοὺς γερανιοὺς καὶ πᾶνε....
Εἶμαι γιομάτος θύμησες ἀπ' τὶς χαρὲς τῆς νειότης,
μὰ δὲ λυπᾶμαι τίποτε μέσα στὰ περασμένα.

Τὰ χρόνια ποὺ χαθήκανε μάταια δὲ λυπᾶμαι,
καὶ τῆς ψυχῆς τὴν ἄνθηση—ἄνθηση πασχαλένια—.
Μέσα στὸν κῆπο τῆς σουρβιᾶς τῆς κόκκινης τὰ κλώνια
φλογίζουν, μά δὲν ἠμποροῦν κανένα νὰ θερμάνουν.

Δὲν θὰ καοῦνε τὰ τσαμπιὰ τῆς κόκκινης σουρβιᾶς,
κι' ἀπὸ τὴν κιτρινάδα του δὲν θὰ χαθεῖ τὸ χόρτο.
Ὅπως ἀφίνουν τὰ δεντρὰ σιγά, σιγά, τὰ φύλλα
νὰ πέφτουνε στὴ γῆς,
ἔτσι τὰ λυπημένα ἐγὼ νὰ πέφτουν λόγια ἀφίνω.

Κι' ἂν ὅλα, μὲ τὸ φύσημα τοῦ ἀγέρα φροκαλώντας,
ὁ χρόνος σ' ἕναν ἄχρηστο σωρὸ τὰ συμμαζώξει,
πῆτε ἔτσι, εἶνε πὼς σώπασε τὸ χρυσαφένιο δάσος
μὲ τήν ἀγαπημένη του φωνοῦλα νὰ μιλᾶ.

Μετάφρ. Πανου Αμηρα

ΝΟΡΒΗΓΙΚΗ: KNUT HAMSUN

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΠΟΥ φέρνει τὸ βῆμα μου, ἡ ψυχή μου, ταργό;
Σκοτεινὸ καὶ βαθὺ νὰ το δάσος ἁπλώνει.
Τὸ σπιτάκι μ' ὅπ' ἄφησα εἶναι 'κεῖ τὸ στερνό.
Γιὰ τὴν πόλι κινάω, ὅμως 'δῶ τριγυρνῶ,
Σταματῶ σὰν ἀργὰ τὸ σκοτάδι πυκνώνει.

Μιὰ φύση τριγύρα μου, ποῦ κοιμᾶται βαθειὰ
Κι' ἔτσι ὥμορφα ἀκοῦς νὰ σωπαίνῃ, θωράω.
Εἶναι γκρίζα ἡ πέτρινη πολιτεία μακρυά,
Κι' ὅλους 'κεῖ ὁδηγάει, καθὼς φτάνει ἡ νυχτιά,
Ὅμως 'γὼ ἀδελφοί, τούτην ὥρα ποῦ πάω;
Λούλ, λούλ, κουδουνάκια στὴ ράχη χτυποῦνε;

Στοῦ δάσους τὴν ἄπειρη ἡσυχία νυρνῶ,
Στῆς νυχτὸς τὴ βαθειὰ κι' ὁλοσκότεινη ὥρα,
Ξέρω κάπου μιὰν ὥμορφη βυσσινιὰ ὅλο ἀνθό,
Κεῖ σὲ ρείκια ἀνθισμένα τὸ κεφάλι ἀκουμπῶ
Καὶ σὲ ὕπνο βαθὺ λησμονιέμαι πειὰ τώρα.
Λούλ, λούλ κουδούνια στὴ ράχη χτυποῦνε.

Μετάφρασις Χ. Λαγοπατη

ΑΓΓΛΙΚΗ: OSCAR WILDE

ΣΟΝΕΤΑ: ΦΑΙΔΡΑ

ΣΤΗ ΣΑΡΡΑ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΠΟΣΟΣ πεζὸς καὶ μάταιος καὶ ἄσχημος αὐτὸς ὁ κόσμος
θὰ φαίνεται σὲ μιὰ ὥσὰν Ἐσένα ποὺ θὰ μίλησες μὲ τὸ
Μιράνδολα στὴ Φλωρεντία καὶ ποὺ θὰ περιπάτησες κάτω
ἀπὸ τὰ δροσερὰ ἐλῃόδενδρα τοῦ Ἀκαδήμου! Φαντάζομαι
πὼς θάχεις κόψει καλάμια κοντὰ σ' ἕνα πράσινο ρέμα γιὰ
τὸν τραγοπόδη Πάνα καὶ πὼς θἄτρεχες κάποτε παίζοντας
στὸ λειβάδι μὲ τὶς λευκὲς κόρες τῶν Φαιάκων ὅταν ὁ
«πολύμητος» Ὀδυσσέας ξυπνοῦσε ἀπὸ τ' ὄνειρό του.
Ἄ! ναί! Κάποια τεφροδόχη ἀπὸ Ἀττικὸ χῶμα θὰ κλοῦσε
κάποτε τὴ χλωμή σου σκόνη καὶ σὺ ξαναῆρθες στὸν πεζὸν
αὐτὸ καὶ ἄσχημο καὶ τόσο μάτοιο κόσμο γιατὶ σὲ κούρασαν
οἱ ἀνήλιαγες μέρες, οἱ λειμῶνες μὲ τοὺς ἀμύριστους ἀσφό-
δελους καὶ τὰ ἀνέραστα χείλη μὲ τὰ ὁποῖα φιλοῦνε οἱ ἄν-
θρωποι στὸν Ἅδη.

«....ΧΑΙΡΕ ΜΑΡΙΑ, ΚΕΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ!...»

ΑΥΤΟΣ εἶνε ὁ ἐρχομός Του! Ἐγὼ ἤλπιζα νὰ δῶ μιὰ σκηνὴ
ὑπέροχης δόξας—ὅπως λένε γιὰ κάποιο θεὸ ποὺ γίνηκε
χρυσῆ βροχή, πέρασε μέσα ἀπὸ τ' ἀνοιχτὰ κάγγελα κ' ἔπεσε
στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Δανάης. Ἢ καὶ καμμιὰ φοβερὴ ὀπτασία,
σὰν τῆς Σεμέλης ποὺ πεθαμμένη ἀπὸ ἔρωτα, διψασμένη
ἀπὸ πόθο ζήτησε νὰ ἰδεῖ τὸ φωτεινὸ κορμὶ τοῦ θεοῦ κ' οἱ
οἱ ἀχτίδες τῆς λάμψης τοῦ κάψανε τὰ λευκά της μέλη καὶ
τῆς δώσανε τὸν ποιὸ τρομερὸ θάνατο.
Μὲ τέτοια χαρούμενα ὄνειρα γύριζα στὸν ἱερὸ αὐτὸ τόπο.
Καὶ τώρα μὲ μάτια καὶ καρδιὰ γεμάτα ἔκπληξη στέκομαι
μπροστὰ στὸ ὑπέροχο αὐτὸ μυστήριο τῆς Ἀγάπης: Μιὰ
χλωμὴ παρθένα—ὅλη ἀγνότη—γονατισμένη. Ἕνας ἄγγελος
μ' ἕνα κρίνο στὸ χέρι κ' ἁπάνω ἀπὸ τοὺς δυὸ ἁπλώνει τὰ
φτερά του τὸ λευκὸ περιστέρι.
(Ἐγράφη στὴ Φλωρεντία). Σταβιος

ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ: ΒΙΝΤΙΛΑ ΡΟΥΣΣΟΥ ΣΥΡΙΑΝΟΥ

ΖΩΟΛΟΓΙΑ

Ο ΜΙΤΙΚΑΣ εἶναι τὸ πιὸ καθωσπρέπει παιδὶ ποὺ
γνώρισα.
Ἡ φιλία μας ἄρχισε ἕνα βροχερὸ ἀπόβραδο. Μέ πε-
ρόνιαζε ἡ ψυχρὴ ὑγρασία. Βημάτιζα μέ σκέψεις λυ-
πηρὲς καὶ τὴν ψυχή σφιγμένη.
Τὸ σκυλί τουρτούριζε πλάϊ σέ μιά πέτρα κάτω ἀπ' τὸ
φανάρι. Μόλις τὸ πλησίασα κουλουριάστικε μέ φόβο
μὴ τὸ χτυπήσω.
Ἦταν μεγάλο, βρώμικο καὶ ψωραλέο σὰν τὸ ροῦχο
ἑνὸς λούστρου.
Τὸν ἀγάπησα ἀμέσως.
Τοῦ μίλησα φιλικά, τὸν ἐφώνεξα. ὅπως φωνάζουν
ἕνα ἄγνωστο σκυλί. Μοῦ ἀποκρίθηκε μ' ἕνα γαύγισμα
ταπεινὸ καὶ σίμωσε κουτώντας με μέ χαρά, τέτια, ποὺ
ἀκόμα κι' ὁ ἴδιος δὲν τὸ πίστευε.
Ὕστερα φύγαμε κ'οἱ δυό, καθώς φεύγουν ἐμπράτσο δυὸ
φίλοι.
Στὸ σπήτι, μπῆκε πίσω μου μὲ βεβαιότητα παλιοῦ
συγκάτοικου, τόσο ποὺ μ' ἔκανε νὰ τὸν ἐχτιμήσω
σὰν ἕνα καλὸν ἀνθρωποτγώστη.
Ἡ ἄφιξή του ἔφερε μαζί κοροϊδίες καὶ εἰρωνίες στὸ
σπίτι μου. Κι' ὅμως τὸ σκυλὶ τὰ ξέφευγε μὲ τέτοια
προβληματικὴν ἐκδίκηση ποὺ τὸν βαφτίσαμε Μιτίκα,
δεῖγμα τῆς περιφρόνησης γιὰ τὴν φανερή του ταπει-
νοφροσύνη.
Ἐπρόσεξα νὰ τοῦ κάνουν μπάνιο τὰ ξημερώματα.
Τὴ δεύτερη μέρα ἔδειξα ἐνδιαφέρον ν' ἀνακαλύψω
στὸ χαρακτήρα του προσόντα πολιτικοῦ ἀνδρός. Τὸν
βρῆκα ξαπλωμένο—ὅπως ἕνα νέο dandy—πάνω στὰ
ποιὸ φίνα μεταξωτὰ μαξιλάρια ποὺ σκέπαζαν τὸ ντι-
βάνι μου. Ἔδινε τὴν ἐντύπωση μὲ τὸ ξάπλωμά του
σὰν νὰ κοιμόταν μόνο σὲ μετάξια ἀφ' ὅτου γεννήθηκε.
Γέλασα καὶ πιάσαμε μαζὶ τὴν παρακάτω κουβέντα:
Ἐγώ:—Λοιπὸν κ. Μιτίκα, ἐλόγου σου φαίνεσαι ἕνας
μεγάλος πολιτικός!

Ἐκεῖνος (κυτώντας καὶ κουνώντας τὴν οὐρά): Χαάου!
Ἐγώ: Μὲ θέτεις λοιπὸν «πρὸ τετελεσμένου γεγονότος»;
Ἐκεῖνος (γαυγίζοντας δυνατά:) Οὔουού! Οὔ!
Ἐγὼ (χτυπώντας τον στὰ μεριά:) Εὔγε!
Ἐκεῖνον (τεντώνοντας τὸ μούτσουνο γεμάτος ἐνθουσιασμὸ καὶ συμπάθεια): Οὔ! Χάου! Οὔου! Χοάου!
Ξαπλώνοντας, φαίνεται μεγαλείτερος. Μὲ τὸ μακρὺ ἀσπράδι τῶν ματιῶν του, τὰ μεγάλα πεφτά του αὐτιά, τὸ στρογγυλεμένο κορμί, ἔχει ἕναν ἀέρα κακομοίρη, ποὺ λὲς μπορεῖ κανεὶς νὰ τοῦ πάρει καὶ τὸ πουκάμισο ἀπὸ πάνω του.

— — — —

ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΡΙΤΣΑ ὅλοι μιλάνε στὸ σπήτι μὲ περηφάνια, γιατὶ «εἶν' ἀπὸ ράτσα». Ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ γιατὶ εἶναι ἡ πιὸ τέλεια γάτα ἀπ' ὅσες γνώρισα.
Εἶναι σταχτιὰ σὰν ἕνα κουβάρι σταχτὶ μεταξύ, δίχως βοῦλες. Στραβοκυτάει σὰν ἕνας ἀνθρωπος. Κάποτες σοβαρεύεται σὰν καὶ μιὰ Γεροντοκόρη, ἄλλοτες πάλι ἔχει τὰ καπρίτσια χαϊδεμένου παιδιοῦ. Ἔτσι καὶ τὰ καμώματα καὶ τὰ νάζια της εἶναι ὁλότελα ἀλλόκοτα. Ἔχει ὧρες, καὶ μὲ κυτάει μὲ τέτοια βεβαιότητα, ποὺ μὲ περιφρονεῖ «ἐκ βαθέων». Στραβοκυτάει, μὲ ἐναμετράει δίχως νὰ ταράζει τὰ μάτια, ὕστερα γυρνάει πίσω σιγὰ τὴ ματιά, μὲ μιὰ μικρὴ ζαρωματιὰ στὸ μέτωπο, σὰ νὰ μοῦ ἔλεγε: Εἶσαι πρόστυχος!
Ὅταν τρώγω ρονρονίζει μὲ θόρυβο καὶ ἀκατάπαυτα, τριγυρνάει ὁλόγυρά μου, πηδᾶ στὴ ράχη τῆς καρέκλας, ἀνεβαίνει στὸν ὦμο μου, καρφώνει το μουστρί της στὸ πηγούνι μου, μὲ χαϊδεύει μὲ τὰ πόδια, μὲ τὸ κεφάλι, μὲ ὅλο της τὸ κορμί. Εἶναι τόσο κατεργάρα, ποὺ μ' ἐνθουσιάζει καὶ μὲ νικᾶ. Μοιραζόμαστε τὸ κομμάτι, παίρνει τὸ μερτικό της, πηδᾶ καὶ μὲ περιφρονεῖ ὕστερα.
Δὲν ὑποφέρω ἄλλη γάτα. Ὅταν θυμώνει εἶναι κωμικὴ καὶ φοβερή. Διπλώνει τὴ ράχη της ὡς που φτάνει ἡ οὐρά της-φουντώνει σὰν πουπουλένιο κουβάρι, ἀπ' τὸ στόμα της βγαίνει ἕνα παράξενο πρᾶμα μεγάλο ἴδιο μὲ κεῖνο ποὺ γίνεται σὰ ρίζεις γάλα πάνω σὲ λάμπα πετρελαίου, ὅπως εἶναι στὰ χυτήρια, καὶ τσουγκρανάει μὲ μιὰν μηχανικὴ ἐπιτηδιότητα.
Δὲν τῆς παραβγαίνει καμμία γάτα. Μετὰ τὴ νίκη, ἡ Μαρίτσα κρατᾶ μιὰ τέτοια νευρικὴ περιφρόνηση, καθὼς ἀνθρώπου, ποὺ γιὰ ἕνν τίποτα τοῦ χάλασες τὴν ἡσυχία.

Ἡ Μαρίτσα δὲν γνωρίζει τὸνομά της, ἔτσι ποὺ αὐτὸ μόνο στὴ δική μας φαντασία βρίσκεται. Κι' ὅμως ξέρει νὰ πίνει νερο ἀπὸ τὴν κάνουλα. Πηδάει πάνω στὸ στρωφύλι τῆς μικρῆς βρύσης, ἀνοίγει τὴν κάνουλα μὲ τὸ πόδι καὶ πίνει μὲ μικρὲς γουλιὲς καὶ μὲ μισόκλειστα τὰ μάτια.
Ἡ Μαρίτσα δὲν ἔχει μήτε τόση δὰ ἐκτίμηση γιὰ μένα. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνώτερή μου καὶ ἡ ἐπιθυμία ἡ τὰ κέφια της μὲ νικοῦν παντοτεινά.
Ἔρχεται κατὰ μένα νιαουρίζοντας. Τὴν κυτάω τεντωμένη καὶ τὴ φωνάζω, ζητώντας ταπεινὰ νὰ πηδήσει στα γόνατά μου. Ἡ ματιά της διασταυρώνεται διαστικὰ μὲ τὴ δική μου καὶ ἀμέσως τὸ βάζει στὰ πόδια. Φεύγει ἀπὸ κοντά μου ἀπὸ φόβο μὴ τὴ χτυπήσω. Πηδᾶ στὸ τραπέζι, ἀπὸ κεῖ στὴ θερμάστρα, στὸ ἐρμάρι. Δὲν ξέρω πῶς νὰ τὴν ἡσυχάσω καὶ μόλις σταθῶ νὰ τὴν προσέξω κατὰ πρόσωπο, βρίσκεται ξανὰ χάμω. Ἔτσι σηκώνει τὰ πόδια κανονικά, ἀδιαφορόντας ἂν εἶμαι ἐγὼ κεῖ.
Εἶναι πονηρὴ σὰν ἄνθρωπος. Ζητάει ἔξω, τῆς ἀνοίγω. Σὲ λίγο ζητάει μέσα, τῆς ἀνοίγω. Στὸ λεπτὸ ξαναβρίσκεται στὴν πόρτα. Τῆς φωνάζω δυνατά: Μαρίτσα, τελείωσε, εἶσαι τρελλή! Τίποτε. Ἂν δὲν τῆς ἀνοίξω πῆδᾶ μὲ τὰ πόδια στὴν πετούγια ὥς νὰ τὴν ἀνοίξει μόνη της. Μέσα σὲ μιὰ μέρα μπαινοβγῆκε δεκαοχτὼ φορές.
Ὅταν ἐγέννησε γιὰ δεύτερη φορὰ ἔκανε ἕνα μόνο. Τὸ ἔκρυψε σὲ κάποια σοφίτα γειτονική καὶ ὕστερα ξέχασε τὸ μέρος. Ἐπί 4 μέρες μὲ μούρλανε κλαίοντας κι' ἀναζητόντας τὸ παιδί της. Τὴν πέμπτη μέρα ἡ ἄσπρη γάτα τοῦ γείτονα, γέννησε τέσσερα γατάκια. Ἡ Μαρίτσα τῆς τὰ ἔκλεψε τόνα πίσω στ' ἄλλο, τὰ ἔκρυψε στὴ δική μας σοφίτα καὶ ὅλο τὸ διάστημα ἑνὸς μηνος τὸ πέρασε σὰ πραγματικὴ μητέρα μὲ ἕνα ἐνδιαφέρον. ποὺ μοῦ ἔφερε τὰ γέλοια.
Ἐρωτεύεται μὲ πάθος. Τὸν καιρὸ ποὺ κορτάρει τὸ γείτονα παραμορφώνεται. Χαριτομένη σὰν ἔχιδνα ὑποκρίτρια σὰ φείδι, χαδιάρα σὰ γυναῖκα, θυμοτσάρα σὰν τίγρις, πηδᾶ, σέρνεται ἱκετεύει καὶ γρατσουνάει. Ἡ φωνή της εἶναι χαμηλή, ἀηδονίσα, τὸ καρύγκι σὰν τιτίβισμα πουλιοῦ, τὸ νανούρισμα, ζωηρὸ κρυστάλλινο.
Μὰ τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον κεφάλαιο τῆς ζωῆς της, μένει, τὸ ἱστορικό της μὲ τὸ Μιτίκα.
Δὲν ὑποφέρει οὔτε τὴ μυρουδιὰ τοῦ σκυλιοῦ.
Ὅταν ἀνταμώθηκε μὲ τὸ Μιτίκα, θύμωσε, φούσκωσε σὰ διάνος κ' ἔφτυσε φωτιά. Ὁ Μιτίκας ὅμως τὴ σίμωσε σιγανά, τὴ μύρισε, γεύτηκε μιὰ θαυμάσια γρατσουνιά, ἔδαλε τὸ δυνατὸ πόδι του καὶ μὲ μιὰ ἐπιτήδεια ἡμέρᾶδα, σάρωσε τὴ Μαρίτσα κατάχαμα. Ὑστερα ἤρεμα, μὲ τὸ πόδι του πάνω της, σὰν ἕνα ἀληθινὸ pressepapier, κρατώντας την ἀκίνητη, τὴν ἔγλυψε. τὴν ἔγλυψε, ὡς που τὴν ἔκαμε μούσκεμα.
Ἀπὸ κείνες τὴ στιγμή, ἡ Μαρίτσα ἔμεινε ἡ πιὸ βολικὴ συντρόφισα τοῦ Μιτίκα.
Κοιμᾶται στὴ ζέστα τῆς εὔρωστης κοιλιᾶς του καὶ τὸν ἀφίνει νὰ τῆς κλέβει καὶ τὸ φαγί.
Εἶχαμε δίκιο νὰ λέμε, γι' αὐτὸ τὸ Ζῶο τὸ Μιτίκα, πὼς εἶναι μεγάλος πολιτικός.

Μεταφραστὴς Απ. Ν. Μαγγανάρης

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΣ ΤΗΝ νέαν περίοδον θ' ἀφιερώσομε ξεχωριστὰ τεύχη σὲ συγγραφεῖς ποὺ στὴ ζωὴ δὲν ἠξιώθησαν τῆς μεγάλης αὐτῆς τιμῆς ποὺ τοὺς ἔπρεπε. Συγκαταλέγονται ὁ Κ. Θεοτόκης, ὁ Ἴων Δραγούμης κ. ἄ.
Γιὰ τὰ προσεχῆ τεύχη ἀναγγέλομε πῶς θὰ δημοσιευθῆ συνεργασία τῶν: Ι. Γρυπάρη (μετάφρασή του ἀπὸ τὸν «Προμηθέα Δεσμώτη» ποὺ θὰ παιχθῆ στὶς ἑορτὲς τῶν Δελφῶν, ποὺ ὀργανώνει τὸ ζεῦγος Σικελιανοῦ, γιὰ τὶς ὁποῖες θὰ μιλήσομε ἐκτενῶς στὸ προσεχὲς) Μαλάνου, Μιχ. Μητσάκη, Γρ. Ξενοπούλου, Δημ. Βουτυρᾶ, Γαλ. Καζαντζάκη, τοῦ Ἕλληνος Γλύπτου Κ. Δημητριάδη, Μ. Τόμπρου, τῶν ζωγράφων Μιχ. Οἰκονόμου, Μ. Ἰακωβίδη καὶ clichés ἔργων των.

ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΝΙΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

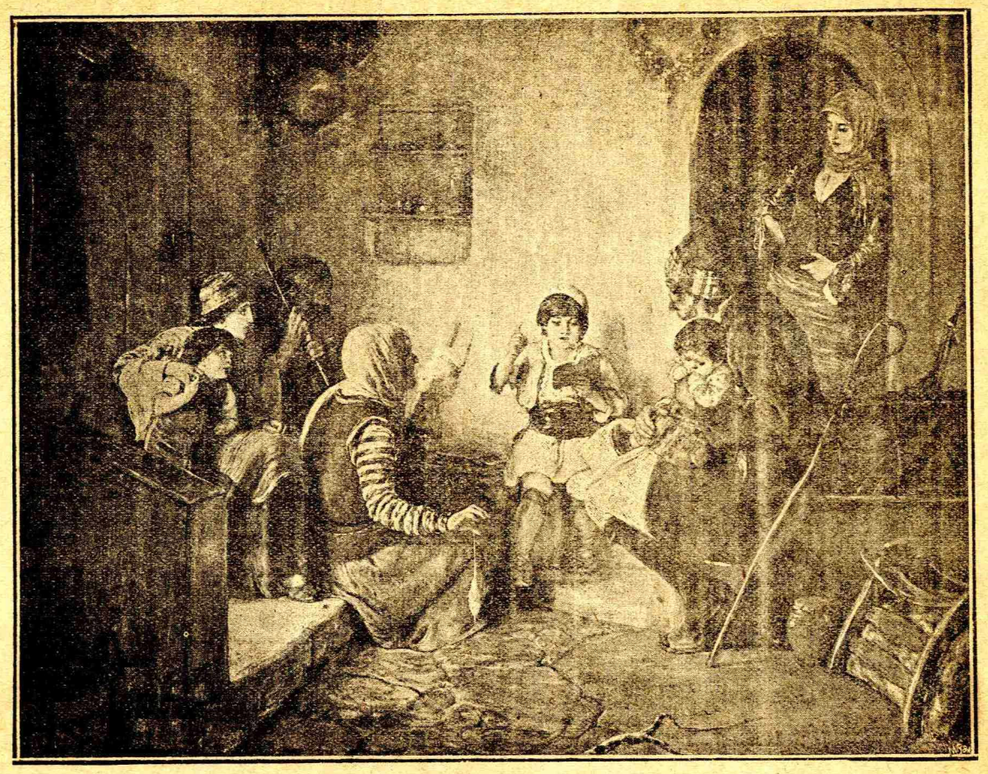

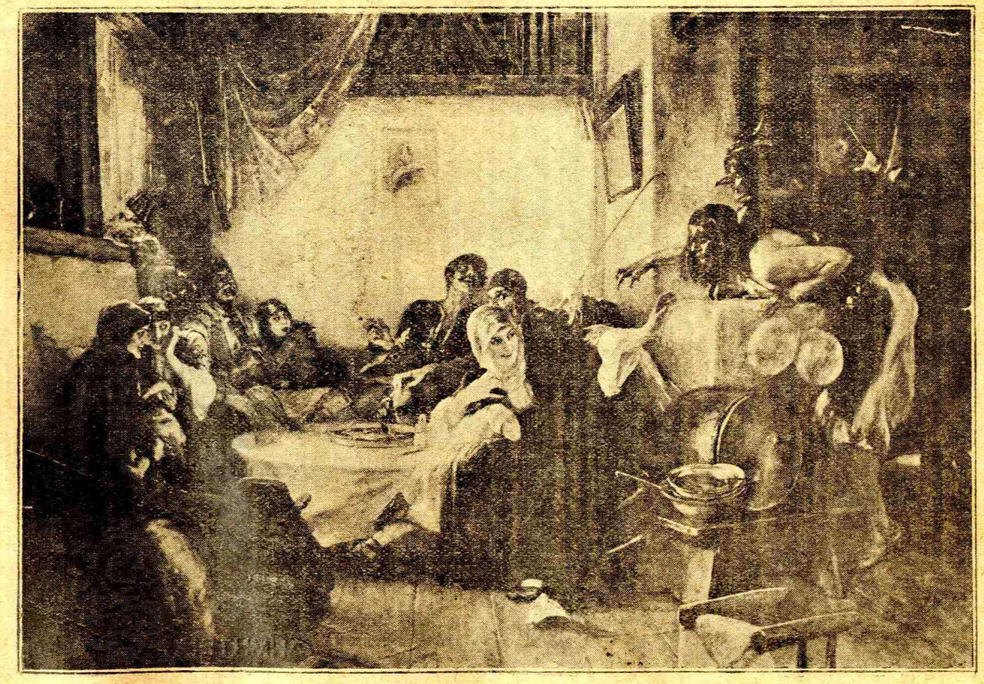

ΔΥΟ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ν. ΓΥΖΗ:
1) ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ. 2) ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΑΠΟΚΡΕΩ.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ὁ μεγάλος Ἕλλην γλύπτης
Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

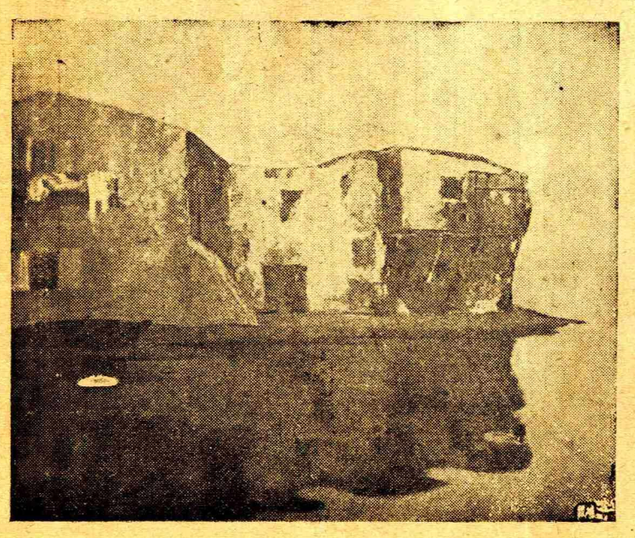

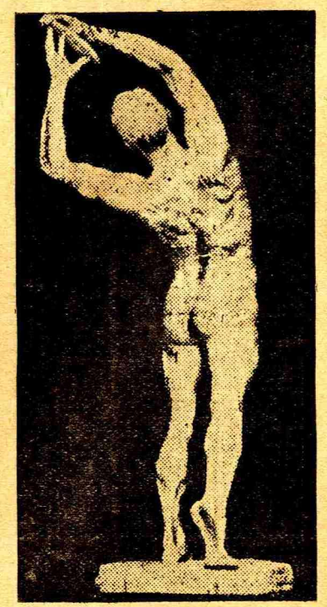

Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ: Ὁ Δισκοβόλος

1) ΑΘ. ΤΑΡΣΟΥΛΗ: «Τύπος Πρόσφυγα».—
2) ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: «Τοπεῖο τοῦ Πόρου».—

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΟΥ Κ. Ε. Μ.

Ο ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΟΣ ΚΕΜ
Διευθυντὴς τῆς ἐφημ. «Maalèsh»

Ο κ. ΧΡ. ΝΟΜΙΚΟΣ

Ἡ ἰατρὸς Κα ΑΓΓ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Ἡ ζωγράφος Κα ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ
ΔΕΛΦΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ (Ἄνοιξις 1927)

Η Κα ΕΥΑ ΞΙΚΕΛΙΑΝΟΥ

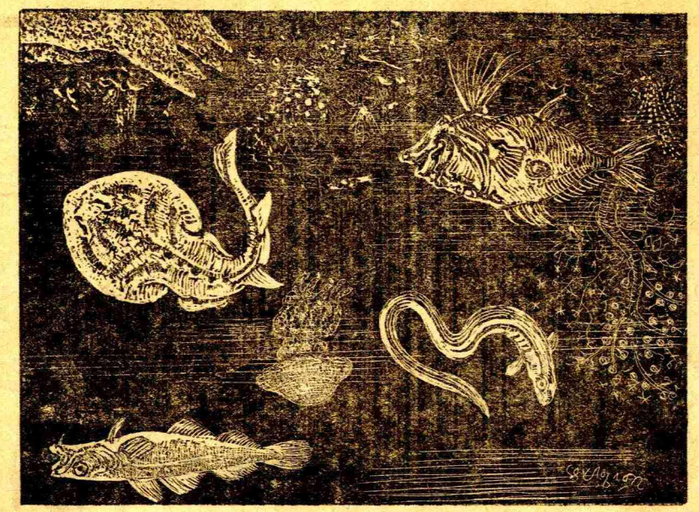

Λίγα ψάρια ἀπὸ τὸ τελευταῖο βιβλίο τοῦ ποιητοῦ κ. Α. Μαμμέλη «Θαλασσινά». (Χαλκογραφία Φ. Κόντογλου)

ΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΑΙ
ΤΟΥ ΘΙΑΣΟΥ "ΟΙ ΝΕΟΙ"

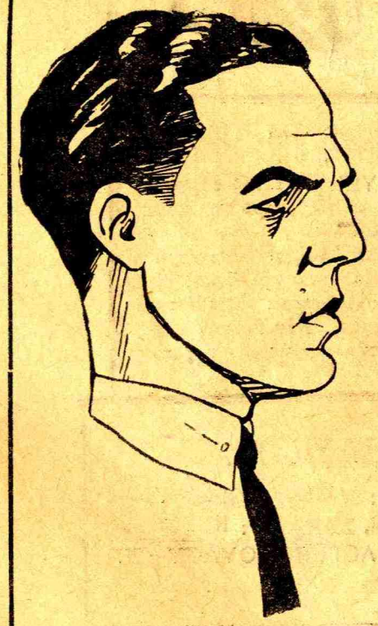

ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ

Μία σκηνὴ ἀπό τὸ δίπρακτο δρᾶμα τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ ποιητοῦ κ. Κ. Ν. Κωνσταντινίδη «Φωτεινοῦλα».

ΕΛΕΝΗ ΧΑΛΚΟΥΣΗ

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΝ :
ΚΩΣΤΑ ΑΘΑΝΑΤΟΥ

ΘΛΙΜΜΕΝΟΙ ΘΕΟΙ ....

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
"ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ,,

Μία σειρὰ περιγραφικῶν ἐντυπώσεων ἀπὸ τὸ Παρίσι μὲ πλῆθος αἰσθητικῶν καὶ ἱστορικῶν παρατηρήσεων εἰς ὕφος γλαφυρόν, καὶ μὲ σκίτσα μέσα εἰς τὸ κείμενον φιλοτεχνηθέντα ἀπὸ τὸν ζωγράφον κ. Ἀγγ. Θεοδωράπουλον.

ΝΙΚ. ΦΡΑΓΚΟΣ ΚΑΙ Σ-ΙΑ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ 11 --ΑΘΗΝΑΙ

Ἀναλαμβάνοντσι παντὸς εἴδους ἔργα σίαι, Beton Arme, Πλακοστρώσεις καὶ Τσιμεντοστρώσεις.

Η "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ,, ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΣΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΙ Τρὶς τῆς ἑβδομάδος σχετικὰ μὲ τὸ θέατρο τὴν καλλιτεχνίαν καὶ λογοτεχνίαν, ἄρθρα γραμμένα ἀπὸ Ἀθηναίους συνεργάτας της. Εὑρίσκονται φύλλα καὶ ἐγγράφονται συνδρομηταί: Πανεπιστημίου 57, (Καὶ ἡ «Νέα Τέχνη» ἀναλαμβάνει τὴν προμήθειά της).

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ :

Κ. ΑΘΑΝΑΤΟΥ : Θλιμμένοι Θεοί.— Μ. ΠΕΤΡΙΔΗ : Ἐξάστιχα (Σειρὰ Β΄.)— Γ. ΣΠΑΤΑΛΑ : Τὸ ἔργο τοῦ Κ. Θεοτόκη, Σολωμός.— Ν. ΣΑΡΑΒΑ : Κι' ἐζήτησε τὴν ἀγάπη της.— Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ : Ἐκείνη.— Ν. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ - Ξ. ΣΩΧΟΥ: Ν. Γύζης.

Δρχ. 3.—